

Agata Buczak

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Polska Wrocław University of Economics and Business, Poland

Pandemia COVID-19 a zakładanie działalności gospodarczej ze wsparciem powiatowych urzędów pracy w miastach na prawach powiatu

The COVID-19 pandemic and starting a business with the support of Poviats Labor Offices in cities with poviat rights

*Ponoć kryzys jest wartością,
jeśli tylko potrafimy wyciągnąć z niego wnioski
i zmienić coś w naszym życiu.*

Dorota Wachnicka

Abstrakt: Od czasu pojawienia się wirusa Sars-CoV-2 w 2019 r. świat funkcjonuje w innej rzeczywistości. W początkowej fazie pandemii działalność wielu instytucji publicznych, centrów handlowych czy punktów usługowych była ograniczona do niezbędnego minimum, jednak wraz z upływem czasu i nabywaniem wiedzy dotyczącej nowego wirusa przywracano je do względnie przedepidemicznych funkcji i warunków egzystencji biznesowej. Niestety czas przymusowych lockdownów pozostawił po sobie ślad m.in. w wynikach finansowych przedsiębiorstw, w poziomie rozwoju gospodarek wielu krajów, w liczbie osób, które straciły zatrudnienie i niejednokrotnie stanęły przed nowym życiowym wyzwaniem, jakim jest założenie działalności gospodarczej. Niejednokrotnie takie inicjatywy wymagały zewnętrznego wsparcia finansowego ze strony odpowiednich instytucji otoczenia biznesu, do grona których, z uwagi na prowadzoną działalność wspierającą osoby bezrobotne, poszukujące zatrudnienia oraz wsparcia w rozwoju i inicjatywach przedsiębiorczych, zalicza się powiatowe urzędy pracy. Celem artykułu jest próba określenia wpływu pandemii COVID-19 na liczbę beneficjentów korzystających z dofinansowania, które można pozyskać z PUP na rozpoczęcie działalności gospodarczej, powiększona o zestawienie liczby beneficjentów (korzystających z ww. subsydiowanej pomocy) z harmonogramem regulacji prawnych dotyczących koronawirusa, które wprowadzono w latach 2020–2021. Badaniami objętych zostało 66 PUP, które siedziby mają w miastach na prawach powiatu, natomiast zakres czasowy prowadzonych analiz dotyczył lat 2018–2021. Wykorzystano: przegląd literatury przedmiotu – w odniesieniu do charakterystyki badanych instytucji wraz z zakresem ich działalności umocowanej prawnie, pojęcia miasta na prawach powiatu oraz regulacji prawnych wprowadzanych wraz z rozwojem sytuacji epidemicznej w Polsce; desc research – w zakresie: wybranych danych statystycznych dotyczących badanych miast, raportów i opracowań udostępnionych na stronach internetowych poszczególnych PUP (wtórne dane zewnętrzna). Prowadzone prace badawcze pozwoliły na sformułowanie wniosków, iż rok 2020, spośród lat objętych obserwacją badawczą, charakteryzował się największym spadkiem liczby beneficjentów, którzy z pomocą środków pozyskanych z PUP rozpoczęli prowadzenie działalności gospodarczej. Nie dowiedziono jednoznacznie negatywnego wpływu prawnych regulacji okołocovidowych, które wpłynęły na liczbę beneficjentów korzystających z dofinansowania na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Abstract: Since the emergence of the SARS-CoV-2 virus in 2019, the world has been functioning in a different reality. In the initial phase of the pandemic, the activities of many public institutions, shopping centres, and service outlets were limited to the necessary minimum. However, with the passage of time and the accumulation of knowledge about the new virus, they were gradually restored to “relatively” pre-pandemic functions and business conditions. Unfortunately, the period of enforced lockdowns has left its mark, e.g., on the financial results of enterprises, on the development levels of many countries’ economies, and on the number of people who lost their jobs and often faced new life challenges, which includes considering the launch of their own businesses. Often, such initiatives required external financial support from dedicated business environment institutions, including Poviats Labour Offices (PLO), due to their activity supporting the unemployed, those seeking employment, and those in need of support in development and entrepreneurial initiatives. Purpose of the article: (1) To explore the impact of the COVID-19 pandemic on the number of beneficiaries benefiting from the co-financing that can be obtained from the PLO for starting a business, and (2) to compile a list of the number of beneficiaries (using the above-mentioned subsidised assistance) alongside the schedule of legal regulations regarding COVID-19, which were introduced in 2020–2021. The research covered 66 Poviats Labor Offices, which have their seats in cities with poviat rights, over a period spanning the years 2018–2021. The following methodologies were used: (1) a review of the literature on the subject, relating to the characteristics of the surveyed institutions along with the scope of their legally established activities, the concept of a city with poviat rights, and legal regulations introduced in response to the pandemic situation in Poland; and (2) descriptive research in the scope of selected statistical data on the examined cities, reports, and studies made available on the websites of individual offices. The conducted research led to the conclusion that the year 2020, among the years covered by the research observation, was characterised by the largest decrease in the number of beneficiaries who initiated business activities with the help of funds obtained from the District Labour Office. The negative impact of legal “COVID-related” regulations, which could have affected the number of beneficiaries, has not been clearly evidenced from co-financing for starting a business.

Słowa kluczowe: COVID-19; dotacje; działalność gospodarcza; miasto na prawach powiatu; powiatowy urząd pracy; przedsiębiorczość

Keywords: city with poviat rights; COVID-19; economic activity; entrepreneurship; Poviat Employment Office; subsidies

Otrzymano: 31 stycznia 2023

Received: 31 January 2023

Zaakceptowano: 20 marca 2023

Accepted: 20 March 2023

Sugerowana cytacja / Suggested citation:

Buczak, A. (2023). Pandemia COVID-19 a zakładanie działalności gospodarczej ze wsparciem powiatowych urzędów pracy w miastach na prawach powiatu. *Przedsiębiorczość – Edukacja [Entrepreneurship – Education]*, 19(1), 108–144. <https://doi.org/10.24917/20833296.191.8>

Wstęp

Jednoosobową działalnością gospodarczą (JDG) nazywa się prowadzenie zorganizowanej działalności zarobkowej wykonywanej we własnym imieniu i w sposób ciągły (art. 3 Ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców). W tej formie przedsiębiorcy stawiają najczęściej swoje pierwsze kroki w biznesie (PARP, 2022: 8). „Szanse i potencjalne korzyści są skuteczną motywacją dla zakładających tego typu podmioty. Dodatkowymi zachętami są: niezależność finansowa, samodzielność w podejmowaniu decyzji i możliwość poprawy sytuacji majątkowej. Wszystkie te pozytywne strony współtworzą określenie

przedsiębiorczości, które można określić jako działanie zorientowane na wykorzystywanie szans. Dodatkowo, jednoosobowe działalności gospodarcze, w przeciwieństwie do innych form prowadzenia biznesu (np. spółek prawa handlowego), są podmiotami, których prowadzenie jest w najmniejszym stopniu sformalizowane, co pozwala na dużą elastyczność w ich zarządzaniu” (GUP, 2022: 35). Wielu przyszłych przedsiębiorców, planując swoje działania biznesowe, czy samo powołanie do życia firmy, zadaje sobie wiele pytań: Czy dam radę? Skąd pozyskać finansowanie? Czy znajdę klientów? Czy to właściwy moment? Wątpliwości pojawiają się niemal za każdym razem, w każdym czasie, przy czym w pełni zrozumiałym jest ich spotęgowanie w czasach niepewności, zawirowań ekonomicznych, społecznych czy gospodarczych, do których bezapelacyjnie zaliczyć należy okres pandemii COVID-19, której początek odnotowano w Polsce w marcu 2020 r., wraz z pojawieniem się oficjalnego potwierdzenia pierwszego zachorowania. Jednak bez względu na otaczającą przedsiębiorcę sytuację do rozpoczęcia aktywności biznesowej konieczne są fundusze, a najbardziej cenne i poszukiwane to takie środki finansowego wsparcia, których nie trzeba zwracać. Przy spełnieniu kilku warunków, o których będzie mowa w poniższych rozważaniach, szansę na pozyskanie bezwrotnego dofinansowania oferują w Polsce powiatowe urzędy pracy (PUP; art. 46. Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy; Dz.U. z 2016 r., poz. 645 ze zm.). Chociaż dostępne tam formy wsparcia przeznaczone są zarówno dla przedsiębiorców dopiero stawiających pierwsze kroki czy planujących swoją biznesową działalność, jak i dla tych doświadczonych, obecnych na rynku od jakiegoś czasu, zainteresowanie badawcze w niniejszym opracowaniu skierowane zostało tylko na jedną grupę beneficjentów – osoby bezrobotne, które ze wsparciem środków pozyskanych z PUP uruchomiły działalność gospodarczą w latach 2018–2021. Finalnie badaniem objętych zostało 66 powiatowych urzędów pracy, których siedziby znajdują się w miastach na prawach powiatu. Badanie wsparcia instytucjonalnego udzielanego przyszłym przedsiębiorcom, przeprowadzone w niniejszym opracowaniu, uzupełnia debatę dotyczącą relacji między działalnością przedsiębiorczą a rolą instytucji w ułatwianiu rozwoju przedsiębiorstw w konkretnych sektorach (Buczak, 2019; Candón, Espinoza-Benavides, Ribeiro-Soriano, 2023; Domańska, 2019; Chowdhury, Audretsch, Belitski, 2019; Global Entrepreneurship Monitor, 2022; Hunt, 2015; Lisowska, Leszczyński, 2023; Wójcik-Karpacz, Rudawska, 2016; Zhao i in., 2023).

Cel, metoda badań, wkład w dyscyplinę

Za cel artykułu przyjęto próbę określenia wpływu pandemii COVID-19 na liczbę beneficjentów korzystających z dofinansowania, które można pozyskać z PUP na rozpoczęcie działalności gospodarczej, a uzyskane wyniki zestawiono z harmonogramem regulacji prawnych dotyczących koronawirusa, które wprowadzono w latach 2020–2021. Rok 2022 nie został ujęty w pracach badawczych z powodu niedostępności pełnych danych, choć stan epidemii został w Polsce odwołany z dniem 28 marca 2022 r. (<https://www.gov.pl/web/koronawirus/podstawa-prawna>; 2022, 30 grudnia).

By zrealizować założony cel, zastosowano następujące metody badawcze:

- przegląd literatury przedmiotu – obejmuje on charakterystykę badanych instytucji, w tym zakres ich działalności umocowanej prawnie, a także pojęcie miasta na prawach powiatu oraz regulacje prawne wprowadzane wraz z rozwojem sytuacji epidemicznej w Polsce,

- desc research – w zakresie wybranych danych statystycznych dotyczących badanych miast, raportów i opracowań udostępnionych na stronach internetowych poszczególnych urzędów (wtórne dane zewnętrzne).

Zaproponowane opracowanie jest innowacyjnym ujęciem zagadnienia dotyczącego działalności PUP w Polsce w kontekście wprowadzanych w czasie pandemii COVID-19 regulacji prawnych, ze szczegółowym opracowaniem ilościowego udziału beneficjentów w programach wspierania rynku pracy, które w latach 2018–2021 oferowało 66 PUP. Dokonując przeglądu literatury, nie odnotowano opracowania, które, poświęcone tematyce pandemii COVID-19 i jej wpływowi na działalność instytucji rynku pracy, w sposób kompleksowy odnosiło się do subsydiowanej pomocy z PUP dla osób bezrobotnych, które w tym szczególnym czasie planowały rozpoczęcie działalności gospodarczej w Polsce. Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej oferowane przez urzędy pracy należy uznać za szansę na rozwój mikroprzedsiębiorstw, aktywizację bezrobotnych, wyjście z bezrobocia i trudnej sytuacji zawodowej, co znacząco przyczynia się do zmian na rynku pracy. Warto więc pogłębiać badania w tym zakresie, a dzięki obserwacji otaczającej nas rzeczywistości można dostrzec, że koronakryzys miał wpływ na każdy rodzaj działalności, prowadzonej zarówno przez przedsiębiorców, jak i przez zwykłych ludzi, każdego z nas. Dlatego wielowątkowe, szerokie opracowanie tematyki wpływu pandemii na zakładanie działalności gospodarczej ze wsparciem PUP, wypełniając istniejącą w tym zakresie lukę informacyjną, może stać się podstawą do określenia efektywności działań prowadzonych przez urzędy pracy na rynku pracy. Istnieje szansa, że stanie się również okazją do refleksji przed przyszłymi, niespodziewanymi i nieznanymi, podobnie jak jeszcze niedawno pandemia COVID-19, sytuacjami kryzysowymi, podczas których należy z niezwykłą rozwagą i roztropnością wprowadzać nowe regulacje prawne, gdyż zbyt gwałtowność i szeroki zakres obowiązywania przynieść może negatywne konsekwencje dla przedsiębiorczości, zwłaszcza małej i średniej, na której opiera się gospodarka państwa polskiego – 98,6% udziału w strukturze przedsiębiorstw, wg liczby pracujących (PARP, 2022: 6).

Przegląd literatury

Problematyka bezrobocia, działalności i aktywności instytucji rynku pracy, wspieranie i aktywizacja działań przedsiębiorczych, jak również szeroko ujmowany temat wpływu pandemii COVID-19 na gospodarkę, poziom przedsiębiorczości czy funkcjonalność administracji publicznej, doczekały się opracowania w literaturze, zarówno krajowej, jak i zagranicznej. Dostępne, wybrane ujęcia tych koncepcji odnoszą się m.in. do następujących zagadnień:

- szeroko ujmowanego bezrobocia, w tym: kosztów i metod przeciwdziałania temu zjawisku (Firlej, Matras, 2022: 1–15); w okresie pandemii COVID-19 (Czapski, 2021: 41–52; Flaszynska, 2021: 17–34);
- analizy różnic w wydajności pomiędzy różnymi urzędami pracy: w Szwecji (Althin, Behrenz, 2007: 471–482), w różnych warunkach egzogenicznych (Ramirez, Vassiliev, 2007: 31–48);
- narzędzi i instrumentów przeciwdziałania bezrobociu, którymi dysponują publiczne służby zatrudnienia, na przykładzie Niemiec (Scott, Wang, 2022: 2138–2148), Hiszpanii (Baños, Rodriguez-Alvarez, 2019: 169–183), Bułgarii (Arabska, 2016: 1–19), Polski (Kucharski, Kukulak-Dolata, 2021: 41–69; Wiśniewski, 2022: 11–25), USA (Bergner, 2022: 1147–1193; Weinstein, 2022: 1498–1525); z uwzględnieniem efektywności

prowadzonych działań (Rollnik-Sadowy, 2019: 13–48; NIK, 2018); ze szczególnym odniesieniem do poziomu aktywności/funkcjonalności w warunkach koronakryzysu jednostek administracji publicznej (Klimek, 2022: 87–108; Słobodzian, 2022: 66–75; Szyja, 2020: 267–281);

- warunków funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia, w tym: PUP w Polsce (Bereza, 2021: 1–34; Gumieniak, 2019: 25–28; Kietlińska, 2016: 277–288; Mrozek, 2022: 13–144; Nowogrodzka, 2016: 151–164; Smoter, 2021: 1–24); w warunkach koronakryzysu (Dobaczewska, 2022: 157–172; Szkurłat, 2021: 191–205; Żochowski, 2021: 67–82);
- wymiaru aktywności przedsiębiorczej, w tym: wpływu pandemii COVID-19 na działania przedsiębiorców (Buczak, 2022: 137–158; Kraska, 2022: 79–95; Rembiasz, Siemieniak, 2021: 91–106; Zioło, 2022: 7–26); roli finansowego wsparcia udzielanego przedsiębiorcom (Marzec, Braun, 2021: 84–93; Wędzina, Parkitna, 2016: 215–228);
- działalności innych instytucji publicznych w czasach kryzysu COVID-19 w Polsce i na świecie: (Li, Rutab, 2023: 60–64; Młyński, Zdebska, Ziębińska, 2022: 1–256; Pariangu, Yana, 2023: 175–185; Syryt, 2023: 58–70).

Pojawiające się systematycznie opracowania nie są zaskakujące, ponieważ fluktuacje i turbulentne otoczenie zachodzących zmian, nie tylko na wymienionych powyżej polach badawczych, wymuszają, czy wręcz – nadają dynamiczne tempo dla nowych opracowań. Jednakże zakres analizy przewidziany dla prezentowanego opracowania nie został do tej chwili zidentyfikowany, co sprawia, że uznać je można za innowacyjne i spełniające zadanie wypełnienia istniejącej luki poznawczej.

Powiatowe urzędy pracy – charakterystyka działalności

By w pełni zrealizować założone cele, za niezbędne uznać należy przedstawienie syntetycznych informacji dotyczących charakterystyki działalności, w tym opartej na ustawodawstwie, powiatowych urzędów pracy, które są jednostkami organizacyjnymi samorządu powiatu. Do zadań PUP należą (<https://www.gov.pl/web/rodzina/zadania-powiatowego-urzedu-pracy>; 2023, 13 stycznia): przeciwdziałanie bezrobociu – w tym zakresie aktywność opiera się, m.in. na udzielaniu pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu pracy; obsługa bieżąca środków z Funduszu Pracy – w tym m.in. inicjowanie, organizowanie i finansowanie usług i instrumentów rynku pracy oraz szkoleń i przygotowania zawodowego dorosłych; wydawanie decyzji – np. uznania lub odmowy uznania danej osoby za bezrobotną oraz utraty statusu bezrobotnego; polityka rynku pracy i rozwój zasobów ludzkich – aktywność we współdziałaniu z powiatowymi radami rynku pracy w zakresie promocji zatrudnienia oraz wykorzystania środków Funduszu Pracy; realizacja Programu Aktywizacja i Integracja oraz zatrudnienia socjalnego na podstawie przepisów o zatrudnieniu socjalnym; aktywizacja zawodowa – np. opracowanie i realizacja programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy stanowiącego część powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych; zadania finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach których realizowane są projekty w zakresie promocji zatrudnienia, w tym przeciwdziałania bezrobociu, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych, wynikające z programów operacyjnych współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Pracy; badania i analizy rynku pracy¹ polegające na:

¹ Obowiązek przekazywania danych statystycznych wynika z art. 30 ust.1 pkt 3 Ustawy z dnia 29 czerwca

opracowywaniu badań, analiz i sprawozdań, w tym prowadzeniu monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz dokonywaniu ocen dotyczących rynku pracy na potrzeby powiatowej rady rynku pracy oraz organów zatrudnienia; przeciwdziałaniu skutkom planowanych zwolnień – w ramach tego działania inicjuje się i realizuje przedsięwzięcia mające na celu rozwiązanie lub złagodzenie problemów związanych z planowanymi zwolnieniami grup pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy; monitorowaniu przepływu pracowników między państwami – realizowanie zadań wynikających z koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego państw oraz państw, z którymi Rzeczpospolita Polska zawarła dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym, realizowanie działań sieci EURES; tworzenie rejestrów – oparte na współpracy z ministrem właściwym do spraw pracy w zakresie tworzenia rejestrów centralnych.

Działalność PUP opiera się na aktach prawnych regulujących przedstawione powyżej aktywności. Ich szczegółowe zestawienie zamieszczono w tabeli 1, która stanowi załącznik do niniejszego opracowania. W zakresie cech charakteryzujących PUP niezbędnym jest wskazanie, iż osobą kierującą taką jednostką jest dyrektor powiatowy, zakres terytorialnej działalności obejmuje powiat, natomiast finansowanie działalności urzędu odbywa się na podstawie art. 9a Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w tym z wykorzystaniem środków pochodzących m.in. z Funduszu Pracy² i Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS)³.

Na potrzeby niniejszego opracowania szczególną uwagę i kompleksowym omówieniem objęto jeden z instrumentów wsparcia osób bezrobotnych i poszukujących pracy, który w swojej ofercie posiadają powiatowe urzędy pracy – dofinansowanie na podjęcie działalności gospodarczej. Ta forma wsparcia może zostać udzielona osobom bezrobotnym, absolwentom CIS (Centrum Integracji Społecznej), absolwentom KIS (Klub Integracji Społecznej) lub osobom niepozostającym w zatrudnieniu lub niewykonującym innej pracy zarobkowej opiekunom osoby niepełnosprawnej, którzy chcą rozpocząć własną działalność gospodarczą. Kwota dofinansowania jest uzależniona od wysokości przeciętnego wynagrodzenia – maksymalna jej wysokość, która może zostać przyznana beneficjentowi wsparcia, wynosi jego sześciokrotność. Istotnym aspektem dla realizowanego celu niniejszego opracowania jest wskazanie wysokości kwoty ww. dofinansowania w latach 2018–2022. Szczegółowe ich wartości, obowiązujące w poszczególnych latach, zamieszczono w tabeli 2 (w załączniku). Należy uściślić, że są to wartości maksymalne wsparcia, jednakże finalna

1995 r. o statystyce publicznej (Dz.U. 2016 poz. 1068, z późn. zm.) oraz: Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 2017 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2018 (Dz.U. z 2017 r. poz. 2471 z późn. zm.); Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2018 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2019 (Dz.U. z 2018 r. poz. 2103 z późn. zm.); Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 października 2019 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2020 (Dz.U. poz. 2366 z późn. zm.); Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 września 2020 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2021 (Dz.U. poz. 2062 z późn. zm.).

² Fundusz Pracy jest państwowym funduszem celowym. Środkami Funduszu dysponuje minister właściwy do spraw pracy. Fundusz Pracy służy finansowaniu zadań polegających na promocji zatrudnienia, łagodzeniu skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej, m.in. poprzez: zasiłki dla bezrobotnych, dodatki aktywizacyjne; koszty kształcenia zawodowego i ustawicznego (za: <https://www.gov.pl/web/rodzina/fundusz-pracy>; 2022, 16 grudnia).

³ Krajowy Fundusz Szkoleniowy jest narzędziem rynku pracy. Stanowi wydzieloną część Funduszu Pracy. Ta część składki jest przeznaczana na kształcenie ustawiczne podejmowane z inicjatywy lub za zgodą pracodawcy. Kształcenie to polega na stałym rozwoju i doskonaleniu przez całe życie (za: <https://www.gov.pl/web/rodzina/krajowy-fundusz-szkoleniowy-fundusz-pracy>; 2022, 16 grudnia).

kwota przyznana beneficjentowi zależna jest od przygotowanego przez niego wniosku, w którym ma on obowiązek zaprezentować kosztorys przedsięwzięcia, jak również od zapisów w wewnętrznym regulaminie przyznawania jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, który każdy PUP przygotowuje odrębnie dla swojej jednostki (<https://walbrzych.praca.gov.pl/dla-bezrobotnych-i-poszukujacych-pracy/formy-wsparcia/dofinansowanie-podjecia-dzialalnosci-gospodarczej>; 2023, 23 stycznia).

Miasta na prawach powiatu – podstawowe informacje

Realizacja celów założonych dla niniejszego opracowania wymaga przedstawienia podstawowych informacji dotyczących podziału terytorialnego Polski, ze szczególnym uwzględnieniem danych dotyczących miast na prawach powiatu. Ponieważ zakres czasowy prowadzonej obserwacji badawczej dotyczył lat 2018–2021, zasadnym wydaje się przytoczenie podsumowań statystycznych zamykających się w roku 2021, zwłaszcza, że z dniem 1 stycznia 2022 r. odnotowano zmiany w liczbie niektórych jednostek terytorialnych⁴. Według stanu w dniu 1 stycznia 2021 r. w Polsce istniało 16 województw, 314 powiatów, 66 miast na prawach powiatu oraz 2477 gmin: 302 miejskich (w tym 66 gmin mających również status miasta na prawach powiatu), 1523 wiejskich i 652 miejsko-wiejskich (<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/powierzchnia-i-ludnosc-w-przekroju-terytorialnym-w-2021-roku,7,18.html>; 2023, 13 stycznia).

Z racji objęcia badaniami powiatowych urzędów pracy z miast na prawach powiatu ważnym jest wyjaśnienie, iż warunki nadania miastu praw powiatu określa Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, a zgodnie z zawartymi w niej zapisami: „Prawa powiatu przysługują miastom, które w dniu 31 grudnia 1998 r. liczyły więcej niż 100 000 mieszkańców, a także miastom, które z tym dniem przestały być siedzibami wojewodów, chyba że na wniosek właściwej rady miejskiej odstąpiono od nadania miastu praw powiatu, oraz tym, którym nadano status miasta na prawach powiatu, przy dokonywaniu pierwszego podziału administracyjnego kraju na powiaty” (art. 91, Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, Dz.U. 1998 nr 91, poz. 578). W tabeli 3 (w załączniku do opracowania) zaprezentowano podstawowe informacje statystyczne charakteryzujące 66 miast na prawach powiatu w Polsce, w ujęciu danych na dzień 31 grudnia 2021 r.

Kalendarium pandemicznych regulacji prawnych w latach 2020–2021

Rok 2019 w najnowszej historii ludzkości uznaje się jako początkowy dla niespodziewanego, nieoczekiwanego zdarzenia, czyli pojawienia się i rozprzestrzenienia po całym globie wirusa Sars-CoV-2, zwanego też koronawirusem lub wirusem COVID-19. W Polsce pierwszy oficjalnie potwierdzony przypadek zachorowania pojawił się 4 marca 2020 r. Od tego dnia ruszyła machina prawodawcza – wraz z rozwojem sytuacji epidemiologicznej ogłaszano i wprowadzano w życie kolejne regulacje, które miały porządkować nową, koronawirusową rzeczywistość. Na potrzeby niniejszego opracowania oraz realizacji celu badawczego

⁴ Według stanu z dnia 1 stycznia 2022 r. w Polsce jest 16 województw, 314 powiatów, 66 miast na prawach powiatu oraz 2477 gmin: 302 miejskich (w tym 66 gmin mających również status miasta na prawach powiatu), 1513 wiejskich i 662 miejsko-wiejskich (na podstawie: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/powierzchnia-i-ludnosc-w-przekroju-terytorialnym-w-2022-roku,7,19.html>; 2023, 13 stycznia).

koniecznym jest ukazanie chronologicznego przebiegu wydarzeń w zakresie prawodawstwa okresu koronakryzysu, ponieważ dzięki temu możliwe stanie się wyciągnięcie wniosków dotyczących wpływu poszczególnych regulacji, a dokładnie czasu, w którym weszły one w życie, na liczbę beneficjentów wsparcia przeznaczonego dla osób, które chciały rozpocząć działalność gospodarczą, a mogły ją uzyskać ze strony PUP w miastach na prawach powiatu. W tabeli 4 (poniżej) przygotowano zestawienie wybranych regulacji prawnych wraz z datą rozpoczęcia obowiązywania oraz opisem zapisów, które w wydatny sposób wpływały m.in. na funkcjonowanie instytucji publicznych, administracji rządowej/samorządowej, placówek oświatowych, codzienność każdego obywatela, a więc także pracowników powiatowych urzędów pracy i ich klientów.

Tabela 4. Chronologiczne zestawienie wybranych koronawirusowych regulacji prawnych wprowadzonych w życie w latach 2020–2021 w Polsce

Data*	Tytuł regulacji	Zakres regulacji (synteza)
Marzec 2020		
7.03.	Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. 2020 poz. 374)	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie możliwości zlecenia pracownikowi pracy w trybie zdalnym, rotacji pracy w trybie stacjonarnym, ograniczenia bezpośredniej obsługi klienta (ograniczenie liczby pracowników, którzy świadczyli pracę), – przyznanie dodatkowego zasiłku opiekuńczego za okres nie dłuższy niż 14 dni ubezpieczonemu, zwolnionemu od wykonywania pracy z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem, w przypadku zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola lub szkoły, do których uczęszcza dziecko, z powodu COVID-19
20.03.	Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz.U. 2020 poz. 491)	<ul style="list-style-type: none"> – liczne ograniczenia w funkcjonowaniu zakładów pracy, instytucji publicznych, których zadaniem miało być ograniczanie przebywania ludzi w dużych skupiskach, m.in. godziny dla seniorów 65+, ograniczenie liczby osób w środkach transportu masowego, nakazano: zasłaniania nosa i ust maseczką ochronną, dezynfekcję rąk przy wejściu do instytucji publicznych, mierzono wówczas temperaturę ciała, w placówkach publicznych pojawiła się konieczność wcześniejszego umawiania się na osobistą wizytę, w trybie stacjonarnym obsługiwane były tylko kwestie niecierpiące zwłoki
25.03.	Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem	<ul style="list-style-type: none"> – prowadzenie kształcenia na odległość, czyli nauka w trybie zdalnym (online)

25.03. cd.	i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. poz. 493, 530, 564, 657, 781, 872, 891, 952, 1111, 1394, 1539, 2047, 2111, 2314 i 2382, z 2021 r. poz. 150, 242, 370, 532, 681, 961, 983, 1343, 1525, 1743, 2047, 2302 i 2394 oraz z 2022 r. poz. 339 i 421)	
Kwiecień 2020		
01.04.	<ul style="list-style-type: none"> – Ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U 2020, poz. 568), – Ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie systemu ochrony zdrowia związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. 2020, poz. 567) 	<ul style="list-style-type: none"> – obowiązek utrzymania co najmniej 2-metrowej odległości między pieszymi, zakaz korzystania z parków, plaż i bulwarów, zamknięcie hoteli, salonów kosmetycznych i fryzjerskich, zawieszenie zabiegów rehabilitacyjnych, – możliwość nałożenia przez Prezesa Rady Ministrów na jednostkę samorządu terytorialnego obowiązku wykonania określonego zadania w związku z przeciwdziałaniem COVID-19 (https://www.prezydent.pl/prawo/ustawy-podpisane/marzec-2020-r,25593; 2023, 26 stycznia), – możliwość wydawania przez wojewodę poleceń organom administracji rządowej w województwie i państwowym osobom prawnym, organom samorządu terytorialnego, samorządowym osobom prawnym oraz samorządowym jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, – w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom COVID-19 starosta może, na podstawie umowy, udzielić ze środków Funduszu Pracy jednorazowo pożyczki na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dn. 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, który prowadził działalność gospodarczą przed dniem 1 marca 2020 r., – wniosek o pożyczkę mikroprzedsiębiorca składa do powiatowego urzędu pracy, właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, po ogłoszeniu naboru przez dyrektora powiatowego urzędu pracy. We wniosku o pożyczkę mikroprzedsiębiorca oświadcza o stanie zatrudnienia na dzień 29 lutego 2020 r. w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy. – Pożyczka może być udzielona do wysokości 5 000 zł (art. 15zzd. 1. Ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy...)
17.04.	Ustawa z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U. 2020 poz. 695)	<ul style="list-style-type: none"> – realizacja działań wspierająco-pomocowych dla przedsiębiorców delegowana została do powiatowych urzędów pracy, wnioski składano on-line, zawieszono wszystkie inne aktywności urzędów, prócz rejestracji osób bezrobotnych po wcześniejszym wyznaczeniu terminu/ godziny stawiennictwa w urzędzie (https:// www.gov.pl/web/rodzina/tarcza-antykrzysowa-to

17.04. cd	– Ustawa z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz.U. 2020 poz. 694)	-realne-finansowe-wsparcie-przedsiębiorców; 2023, 26 stycznia)
Maj 2020		
04.05.	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 maja 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2020 poz. 792)	– znoszenie niektórych obostrzeń, w tym uruchomienie centrów handlowych, bibliotek, galerii sztuki w reżimie sanitarnym, przywrócenie działalności żłobków i przedszkoli dla dzieci pracujących rodziców
16.05.	Ustawa z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U. 2020 poz. 875)	– ponowne otwarcie, w reżimie sanitarnym, branży beauty, kosmetycznej, fryzjerskiej i gastronomicznej, – zmiana warunków przyznawania świadczenia postojowego, zmiany dotyczące zwolnień ze składek, zmiana warunków przyznawania przez starostę ze środków Funduszu Pracy jednorazowej pożyczki na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikro-przedsiębiorcy
29.05.	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 maja 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2020 poz. 964)	– ponowne otwarcie kin, teatrów, możliwość organizacji, w ścisłym reżimie sanitarnym, wesel/zgromadzeń do 150 osób, działalności siłowni, salonu masażu, – zniesienie obowiązku zakrywania nosa i ust w otwartej przestrzeni, w zakładach pracy tylko pod warunkiem zachowania 2-metrowej odległości między osobami
Sierpień 2020		
08.08.	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2020 poz. 1356)	– wskazanie obszarów, na których obowiązują dodatkowe ograniczenia, nakazy i zakazy w związku z wystąpieniem stanu epidemii, – regionalne przywrócenie zaostrzenia reżimu sanitarnego, w tym m.in. nakazu zakrywania nosa i ust, odbywania kwarantanny, – ponowne ograniczenie liczby petentów w placówkach administracji publicznej
Październik 2020		
10.10.	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 października 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2020 poz. 1758)	– cała Polska została objęta strefą żółtą, z wyłączeniem obszarów strefy czerwonej, w tym obowiązek zakrywania nosa i ust w całym kraju

24.10.	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 października 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2020 poz. 1871)	<ul style="list-style-type: none"> – objęcie nauczaniem zdalnym klas 4–8 szkół podstawowych, – w dniach nauki szkolnej, w godzinach 8:00–16:00 obowiązek przemieszczania się dzieci do 16. roku życia pod opieką rodzica lub opiekuna, – zawieszenie działania sanatoriów z możliwością dokończenia już rozpoczętych turnusów; – zawieszenie stacjonarnej działalności lokali gastronomicznych i restauracji przy dopuszczeniu prowadzenia działalności w zakresie dowozu lub na wynos; – max. 5 osób spoza wspólnego gospodarstwa domowego podczas imprez, spotkań i zebrań w przestrzeni publicznej (z wyjątkiem spotkań służbowych) (https://www.gov.pl/web/premier/premier-zwyciezmy-tylko-wtedy-kiedy-wszyscy-bedziemy-stosowac-sie-do-obostrzen; 2023 26 stycznia)
Listopad 2020		
03.11.	Ustawa z dnia 28 października 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym z wystąpieniem COVID-19 (Dz.U. 2020 poz. 2112)	<ul style="list-style-type: none"> – m.in.: uznanie niemożności wykonywania pracy wskutek poddania się obowiązkowi kwarantanny, izolacji w warunkach domowych albo izolacji za równą z niezdolnością do pracy z powodu choroby
Grudzień 2020		
02.12.	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2020 poz. 2112)	<ul style="list-style-type: none"> – terytorium Polski w całości uznano za objęte stanem epidemii, – powrócono do najbardziej restrykcyjnych rozwiązań epidemicznych, z początków wystąpienia koronawirusa, w tym pracy zdalnej, nauczania na odległość, ograniczenia liczby klientów w placówkach handlowych, nakaz zakrywania nosa i ust maskami ochronnymi (wyłączono z użytkowania przyłbice i fragmenty odzieży), zamrożono działalność salonów fryzjerskich, kosmetycznych, lokale gastronomiczne mogły realizować zamówienia jedynie „na wynos”, zawieszono organizacje imprez masowych itd.
28.12.	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2020 poz. 2316)	
Styczeń 2021		
27.01.	Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 26 stycznia 2021 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. 2021 poz. 186)	<ul style="list-style-type: none"> – ograniczenie na obszarze kraju funkcjonowania publicznych i niepublicznych: szkół podstawowych w zakresie klas V–VIII; szkół ponadpodstawowych; placówek kształcenia ustawicznego i centrów kształcenia zawodowego; szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne oraz placówek artystycznych; szkół artystycznych realizujących także kształcenie ogólne w zakresie klas V–VIII szkoły podstawowej lub liceum ogólnokształcącego

Luty 2021		
01.02.	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie określenia dłuższego okresu pobierania dodatkowego zasiłku opiekuńczego w celu przeciwdziałania COVID-19 (Dz.U. 2021 poz. 206)	– dodatkowy zasiłek opiekuńczy przysługuje za okres na jaki zostały zamknięte żłobki, kluby dziecięce, przedszkola, szkoły, placówki pobytu dziennego oraz inne placówki lub w związku z niemożnością sprawowania opieki przez nianie lub opiekunów dziennych z powodu COVID-19. Dodatkowy zasiłek opiekuńczy przysługuje również w przypadku ograniczonego otwarcia powyżej wymienionych placówek (https://www.gov.pl/web/premier/projekt-rozporzadzenia-rady-ministrow-w-sprawie-okreslenia-dluzszego-okresu-pobierania-dodatkowego-zasilku-opiekunczego-w-celu-przeciwdzialania-covid-144 ; 2023, 27 stycznia 2023 r.)
Marzec 2021		
20.03.	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2021 poz. 512)	– utrzymanie obowiązujących obostrzeń, nakazów i zakazów do dnia 09.04.2021 r., w tym, m.in. obowiązkowej izolacji osób z pozytywnym wynikiem testu na obecność wirusa Sars-CoV-2, nakazem zakrywania ust i nosa w przestrzeniach wspólnych/ publicznych, nakaz zachowania min. 2-metrowego dystansu od innych osób, w tym szczególnie: w urzędach administracji publicznej lub jednostkach organizacyjnych wykonujących zadania o charakterze publicznym dopuszczalna liczba interesantów przebywających, w tym samym czasie, w jednym pomieszczeniu nie może być większa niż 1 osoba na jedno stanowisko obsługi, z wyłączeniem osób realizujących zadania w zakresie obsługi interesantów. W całym kraju zalecono prace online (https://www.gov.pl/web/koronawirus/od-20-marca-w-calej-polsce-obowiazuja-rozszerzone-zasady-bezpieczenstwa ; 2023, 27 stycznia)
29.03.	Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 26 marca 2021 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. 2021 poz. 561)	– ograniczenie na obszarze kraju funkcjonowania publicznych i niepublicznych: przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego; szkół podstawowych, w tym oddziałów przedszkolnych w tych szkołach; szkół ponadpodstawowych; placówek kształcenia ustawicznego i centrów kształcenia zawodowego; ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych; domów wczasów dziecięcych; szkolnych schronisk młodzieżowych
29.03.	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 marca 2021 r. w sprawie określenia dłuższego okresu pobierania dodatkowego zasiłku opiekuńczego w celu przeciwdziałania COVID-19 (Dz.U. 2021 poz. 559)	– przedłużenie przyznania prawa do dodatkowego zasiłku opiekuńczego za okres na jaki zostały zamknięte żłobki, kluby dziecięce, przedszkola, szkoły, placówki pobytu dziennego oraz inne placówki lub w związku z niemożnością sprawowania opieki przez nianie lub opiekunów dziennych z powodu COVID-19

Kwiecień 2021		
26.04	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 kwietnia 2021 r. w sprawie określenia dłuższego okresu pobierania dodatkowego zasiłku opiekuńczego w celu przeciwdziałania COVID-19 (Dz.U. 2021 poz. 751)	– przedłużenie przyznania prawa do dodatkowego zasiłku opiekuńczego za okres na jaki zostały zamknięte żłobki, kluby dziecięce, przedszkola, szkoły, placówki pobytu dziennego oraz inne placówki lub w związku z niemożnością sprawowania opieki przez nianie lub opiekunów dziennych z powodu COVID-19
Maj 2021		
03.05.	Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. 2021 poz. 824)	– organizacja funkcjonowania na terenie kraju publicznych i niepublicznych jednostek systemu oświaty, z założeniem przejścia na system kształcenia hybrydowego (stacjonarne/ on-line, gdzie co najmniej 50% uczniów realizuje zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) od 17.05.2021 r. do 30.05.2021 r. – 31.05.2021 r. powrót do nauki stacjonarnej we wszystkich typach publicznych i niepublicznych jednostek systemu oświaty
Czerwiec 2021		
12.06.	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2021 poz. 1054)	– łagodzenie restrykcji, m.in. w zakresie ilości klientów przebywających w budynkach administracji publicznej, by przebywało w nich jednocześnie nie więcej niż 15 osób albo 1 osoba na 10 m ² powierzchni pomieszczenia
Listopad 2021		
30.11.	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 listopada 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2021 poz.2177)	– ograniczenia w zakresie liczby osób w lokalach gastronomicznych, turystycznych, podczas imprez masowych, środki bezpieczeństwa sanitarnego dla osób przybywających z zagranicy do kraju, ograniczenie funkcjonowania jednostek administracji publicznej w zakresie ilości osób przebywających w budynkach
Grudzień 2021		
15.12.	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2021 poz. 2311)	– zwiększenie ograniczeń w zakresie liczby osób w lokalach gastronomicznych, turystycznych, podczas imprez masowych, środki bezpieczeństwa sanitarnego dla osób przybywających z zagranicy do kraju, ograniczenie funkcjonowania jednostek administracji publicznej w zakresie ilości osób przebywających w budynkach

15.12.cd.	Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 13 grudnia 2021 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. 2021 poz. 2301)	– zajęcia stacjonarne w szkołach podstawowych, ponadpodstawowych, placówkach kształcenia ustawicznego, centrach kształcenia zawodowego, w szkołach artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne, placówkach artystycznych, szkołach artystycznych realizujących także kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej lub liceum ogólnokształcącego będą ograniczone od 20 grudnia 2021 r. do 9 stycznia 2022 r. W tym czasie przedszkola, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, placówki oświatowo-wychowawcze pracują bez zmian (https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/od-20-grudnia-do-9-stycznia-zajecia-w-szkolach-w-systemie-zdalnym ; 2023, 29 stycznia)
-----------	---	---

* Dzień wejścia regulacji w życie

Źródło: opracowanie własne na podstawie: <https://www.gov.pl/web/rodzina/bip-dzienniki-urzedowe-1>; <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/dzienniki-urzedowe>; <https://www.prezydent.pl/prawo/ustawy-podpisane>; <https://www.gov.pl/web/koronawirus/dzialania-rzadu>; <https://bip.brpo.gov.pl/pl/koronawirus>; <https://dziennikustaw.gov.pl/DU>; https://wiph.pl/wp-content/uploads/2020/03/TARCZA_por%C3%B3wnanie-1.0-i-2.0..pdf; <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/system-instytucji-rozwoju-18884047/art-21-a>; <https://www.gov.pl/web/premier/wplip-rm> (dostęp do wszystkich źródeł: 2023, 26 stycznia)

Z przedstawionego powyżej zestawienia wybranych aktów prawnych, które w wydatny sposób wpływały na organizację pracy jednostek administracji publicznej, w tym na badane powiatowe urzędy pracy, a także na życie każdego z obywateli, w tym pracowników badanych instytucji, wynika, że najbardziej dotkliwe restrykcje sanitarne, związane z czasowym ograniczeniem, czy też – zawieszeniem pracy wielu podmiotów administracyjnych, handlowych, publicznych, usługowych, odnotowano w marcu, kwietniu, maju, październiku, listopadzie i grudniu 2020 r. W 2021 r. śmiało można uznać, że do względnej funkcjonalności, włączając w to powrót dzieci i młodzieży do nauki stacjonarnej, powrócono z początkiem czerwca, więc pierwszych pięć miesięcy miało charakter „lockdownowych”. Niestety obostrzenia sanitarne powróciły wraz ze wzrostem liczby zachorowań w listopadzie i grudniu 2021 r. Obserwacje te będą miały kluczowe znaczenie dla określenia wpływu zastosowanych rozwiązań prawnych, regulujących koronawirusową rzeczywistość, na liczbę beneficjentów, którzy we wskazanych miesiącach pozyskali z PUP w miastach na prawach powiatu środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Wyniki badań własnych

Osiągnięcie wyznaczonego celu badawczego wymagało przeprowadzenia analizy danych zastanych, którymi, dla prezentowanego opracowania, uczyniono raporty i opracowania udostępnione na stronach internetowych poszczególnych PUP. Zadanie to było czasochłonne, ponieważ wspomniane powyżej materiały dostępne są, w większości badanych urzędów, w formie publikowanych co miesiąc plików PDF – nie ma możliwości pobrania zbiorczych, szczegółowych plików danych, więc każdy miesiąc, w kolejnym roku, należy

zanalizować osobno. W toku prowadzonych czynności napotkano trudności wynikające, po pierwsze, z braku niektórych raportów w wybranych urządach, po drugie z odstępstwa od formuły publikacji danych – zamiast szczegółowych opracowań miesięcznych udostępniano jedynie zbiorcze raporty roczne, bez wyszczególnienia zmiennych, które są istotne dla prowadzonych analiz, np. ilu beneficjentów w danym miesiącu skorzystało z oferowanych form wsparcia. Nie udało się również ustalić powodów, dla których takie sytuacje mogły zaistnieć, zwłaszcza, że obowiązek publikacji raportów nakłada na PUP ustawa⁵. W tabeli 5 (poniżej), w podsumowaniu kolumn, wyszczególniono liczbę miast, w których odnotowano brak jakichkolwiek danych, jednakże nie miały one istotnego znaczenia w poczynionych sumowaniach. Wartości tych obliczeń wyraźnie wskazują, iż czas pandemii COVID-19 znacząco wpłynął na liczbę beneficjentów, którzy podjęli środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej subsydiowanej w 2020 r., gdzie zaobserwowano spadek względem pozostałych badanych lat. Z kolei rok 2021 przyniósł znaczące, względem wszystkich lat objętych obserwacją badawczą, zwiększenie liczby odbiorców wsparcia przewidzianego dla przyszłych przedsiębiorców korzystających z dofinansowania oferowanego przez PUP w miastach na prawach powiatu. Za zaskakujące nie należy uznawać wyników w zakresie liczby działalności gospodarczych subsydiowanych, których założycielkami były kobiety. W 34 z badanych PUP z miast na prawach powiatu kobiety nie powołały do biznesowej egzystencji więcej podmiotów gospodarczych niż mężczyźni. Jest to ogólnopolska tendencja, zauważalna i odnotowywana, np. w cyklicznych badaniach prowadzonych przez Państwową Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP)⁶. Warto jednak wskazać na PUP, gdzie we wszystkich latach objętych obserwacją badawczą kobiety założyły więcej działalności gospodarczych niż mężczyźni. Są to: Gdynia, Sopot, Szczecin, Warszawa, Wrocław. Trzy ostatnie są stolicami województw (por. tabela 3 w załączniku).

By w pełni ocenić wpływ regulacji prawnych wprowadzonych w życie w latach covidowych, czyli 2020 i 2021, na liczbę beneficjentów, którzy skorzystali z finansowego wsparcia powziętego z poszczególnych PUP objętych badaniem, w miesiącach (wskazanych w powyższych rozważaniach, oznaczonych w przedmiotowej tabeli 6 na czerwono) objętych dotkliwymi restrykcjami epidemicznymi, sporządzono zestawienie miesięcy, na potrzeby niniejszego opracowania nazwanymi „zerowymi miesiącami”, w których odnotowano brak odbiorców wspomnianego powyżej dofinansowania. Agregacji danych podjęto się w tabeli 6 (poniżej).

Zauważalnym jest, że miesiące styczeń i luty w każdym roku objętym obserwacją badawczą charakteryzowały się wysoką liczbą powiatowych urzędów pracy z miast na prawach powiatu, dla których były to tzw. zerowe miesiące. Nie jest to zaskakujące, ponieważ wynika to z faktu rozpoczynania się nowego okresu budżetowego w jednostkach administracji

⁵ Art. 30 ust.1 pkt 3 Ustawy z dn. 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz.U. 2016 poz. 1068, z późn. zm.) oraz: Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 19 grudnia 2017 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2018 (Dz.U. z 2017 r. poz. 2471 z późn. zm.); Rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 14 września 2018 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2019 (Dz.U. z 2018 r. poz. 2103 z późn. zm.); Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 11 października 2019 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2020 (Dz.U. poz. 2366 z późn. zm.); Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 25 września 2020 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2021 (Dz.U. poz. 2062 z późn. zm.).

⁶ *Global Entrepreneurship Monitor* (2022: 57) oraz *Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce 2022* (2020: 70).

Tabela 5. Liczba działalności gospodarczych subsydiowanych założonych w miastach na prawach powiatu w latach 2018–2021 z uwzględnieniem liczby podmiotów, których założyciełkami były kobiety

Lp.	2018			2019			2020			2021		
	Miasta	Liczba działalności gospodarczych subsydiowanych łącznie	Liczba działalności gospodarczych subsydiowanych założonych przez kobiety	Miasta	Liczba działalności gospodarczych subsydiowanych łącznie	Liczba działalności gospodarczych subsydiowanych założonych przez kobiety	Miasta	Liczba działalności gospodarczych subsydiowanych łącznie	Liczba działalności gospodarczych subsydiowanych założonych przez kobiety	Miasta	Liczba działalności gospodarczych subsydiowanych łącznie	Liczba działalności gospodarczych subsydiowanych założonych przez kobiety
	1	Biała Podlaska	161	61	Biała Podlaska	137	51	Biała Podlaska	155	67	Biała Podlaska	202
2	Białystok (SW)	337	117	Białystok (SW)	441	147	Białystok (SW)	344	150	Białystok (SW)	436	149
3	Bielsko-Biała	194	89	Bielsko-Biała	204	116	Bielsko-Biała	180	64	Bielsko-Biała	249	105
4	Bydgoszcz (SW)	297	132	Bydgoszcz (SW)	281	122	Bydgoszcz (SW)	129	53	Bydgoszcz (SW)	236	120
5	Bytom	177	79	Bytom	175	88	Bytom	127	59	Bytom	146	68
6	Chełm	81	brak danych	Chełm	126	brak danych	Chełm	75	brak danych	Chełm	107	brak danych
7	Chorzów	94	47	Chorzów	88	44	Chorzów	24	10	Chorzów	84	33
8	Częstochowa	300	brak danych	Częstochowa	307	brak danych	Częstochowa	175	brak danych	Częstochowa	216	brak danych
9	Dąbrowa Górnicza	118	58	Dąbrowa Górnicza	121	64	Dąbrowa Górnicza	73	32	Dąbrowa Górnicza	106	51
10	Elbląg	41	brak danych	Elbląg	72	38	Elbląg	82	37	Elbląg	95	42
11	Gdańsk (SW)	602	347	Gdańsk (SW)	416	226	Gdańsk (SW)	345	199	Gdańsk (SW)	561	306

12	Gdynia	217	134	Gdynia	119	81	Gdynia	145	82	Gdynia	237	148
13	Gliwice	260	124	Gliwice	227	94	Gliwice	243	101	Gliwice	227	105
14	Gorzów Wielkopolski (SW)	139	58	Gorzów Wielkopolski (SW)	99	43	Gorzów Wielkopolski (SW)	126	55	Gorzów Wielkopolski (SW)	123	48
15	Grudziądz	135	49	Grudziądz	65	25	Grudziądz	75	36	Grudziądz	124	44
16	Jastrzębie-Zdrój	78	35	Jastrzębie-Zdrój	74	42	Jastrzębie-Zdrój	74	40	Jastrzębie-Zdrój	65	35
17	Jaworzno	44	25	Jaworzno	41	23	Jaworzno	43	brak danych	Jaworzno	52	brak danych
18	Jelenia Góra	129	brak danych	Jelenia Góra	143	72	Jelenia Góra	93	36	Jelenia Góra	125	57
19	Kalisz	117	brak danych	Kalisz	97	brak danych	Kalisz	98	brak danych	Kalisz	129	brak danych
20	Katowice (SW)	3781	1699	Katowice (SW)	3644	1699	Katowice (SW)	2806	1296	Katowice (SW)	3864	1719
21	Kielce (SW)	287	84	Kielce (SW)	191	66	Kielce (SW)	307	97	Kielce (SW)	278	91
22	Konin	287	134	Konin	304	155	Konin	240	103	Konin	377	152
23	Koszalin	182	100	Koszalin	178	104	Koszalin	104	61	Koszalin	202	118
24	Kraków (SW)	362	148	Kraków (SW)	356	167	Kraków (SW)	205	97	Kraków (SW)	403	214
25	Krosno	103	brak danych	Krosno	85	brak danych	Krosno	49	brak danych	Krosno	114	brak danych
26	Legnica	250	104	Legnica	183	82	Legnica	193	78	Legnica	231	98
27	Leszno	193	brak danych	Leszno	165	brak danych	Leszno	165	brak danych	Leszno	171	brak danych
28	Lublin (SW)	127	60	Lublin (SW)	138	45	Lublin (SW)	136	50	Lublin (SW)	159	49
29	Łomża	brak danych	brak danych	Łomża	brak danych	brak danych	Łomża	89	28	Łomża	103	33
30	Łódź (SW)	874	381	Łódź (SW)	807	345	Łódź (SW)	476	182	Łódź (SW)	1026	411

31	Mysłowice	98	brak danych	Mysłowice	85	brak danych	brak danych	Mysłowice	85	brak danych	brak danych	brak danych	Mysłowice	57	brak danych	67	brak danych
32	Nowy Sącz	122	47	Nowy Sącz	112	47	Nowy Sącz	Nowy Sącz	112	45	84	36	Nowy Sącz	84	36	123	52
33	Olsztyn (SW)	161	70	Olsztyn (SW)	163	70	Olsztyn (SW)	Olsztyn (SW)	163	55	139	53	Olsztyn (SW)	139	53	166	48
34	Opole (SW)	826	brak danych	Opole (SW)	713	brak danych	brak danych	Opole (SW)	713	brak danych	716	brak danych	Opole (SW)	716	brak danych	869	brak danych
35	Ostrołęka	189	85	Ostrołęka	205	85	Ostrołęka	Ostrołęka	205	65	223	82	Ostrołęka	223	82	260	99
36	Piekary Śląskie	brak danych	brak danych	Piekary Śląskie	brak danych	brak danych	brak danych	Piekary Śląskie	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	Piekary Śląskie	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
37	Piotrków Trybunalski	143	59	Piotrków Trybunalski	145	59	Piotrków Trybunalski	Piotrków Trybunalski	145	57	103	42	Piotrków Trybunalski	103	42	133	69
38	Płock	161	65	Płock	88	65	Płock	Płock	88	44	104	39	Płock	104	39	133	61
39	Poznań (SW)	387	brak danych	Poznań (SW)	387	brak danych	brak danych	Poznań (SW)	387	brak danych	333	brak danych	Poznań (SW)	333	brak danych	338	brak danych
40	Przemysł	169	54	Przemysł	173	54	Przemysł	Przemysł	173	63	114	35	Przemysł	114	35	142	47
41	Radom	810	279	Radom	644	279	Radom	Radom	644	216	642	237	Radom	642	237	925	328
42	Ruda Śląska	brak danych	brak danych	Ruda Śląska	brak danych	brak danych	brak danych	Ruda Śląska	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	Ruda Śląska	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
43	Rybnik	162	brak danych	Rybnik	165	brak danych	brak danych	Rybnik	165	brak danych	103	brak danych	Rybnik	103	brak danych	175	brak danych
44	Rzeszów (SW)	138	brak danych	Rzeszów (SW)	81	brak danych	brak danych	Rzeszów (SW)	81	brak danych	57	brak danych	Rzeszów (SW)	57	brak danych	82	brak danych
45	Siedlce	177	64	Siedlce	150	64	Siedlce	Siedlce	150	52	183	72	Siedlce	183	72	184	81
46	Siemianowice Śląskie	59	21	Siemianowice Śląskie	34	21	Siemianowice Śląskie	Siemianowice Śląskie	34	18	40	19	Siemianowice Śląskie	40	19	48	30
47	Skiermiewice	45	14	Skiermiewice	50	14	Skiermiewice	Skiermiewice	50	16	49	26	Skiermiewice	49	26	54	25
48	Słupsk	98	42	Słupsk	64	42	Słupsk	Słupsk	64	34	55	23	Słupsk	55	23	61	22

49	Sopot	34	21	Sopot	25	15	Sopot	24	13	Sopot	34	20
50	Sosnowiec	238	116	Sosnowiec	235	118	Sosnowiec	139	72	Sosnowiec	221	103
51	Suwałki	79	31	Suwałki	50	23	Suwałki	51	13	Suwałki	75	33
52	Szczecin (SW)	257	141	Szczecin (SW)	201	105	Szczecin (SW)	140	79	Szczecin (SW)	230	129
53	Świętochłowice	30	13	Świętochłowice	32	17	Świętochłowice	37	12	Świętochłowice	40	19
54	Świnoujście	20	8	Świnoujście	17	14	Świnoujście	14	10	Świnoujście	21	12
55	Tarnobrzeg	87	brak danych	Tarnobrzeg	69	brak danych	Tarnobrzeg	73	brak danych	Tarnobrzeg	71	brak danych
56	Tarnów	454	brak danych	Tarnów	379	brak danych	Tarnów	351	brak danych	Tarnów	500	brak danych
57	Toruń	152	55	Toruń	89	39	Toruń	124	55	Toruń	117	50
58	Tychy	197	91	Tychy	150	71	Tychy	182	101	Tychy	150	63
59	Wałbrzych	190	86	Wałbrzych	175	74	Wałbrzych	154	71	Wałbrzych	162	68
60	Warszawa (SW)	336	190	Warszawa (SW)	320	207	Warszawa (SW)	149	95	Warszawa (SW)	372	242
61	Włocławek	174	80	Włocławek	207	92	Włocławek	138	71	Włocławek	241	105
62	Wrocław (SW)	372	216	Wrocław (SW)	468	262	Wrocław (SW)	199	106	Wrocław (SW)	595	323
63	Zabrze	134	68	Zabrze	129	57	Zabrze	116	64	Zabrze	99	46
64	Zamość	240	80	Zamość	184	52	Zamość	184	63	Zamość	274	93
65	Zielona Góra	990	377	Zielona Góra	780	356	Zielona Góra	788	365	Zielona Góra	843	361
66	Żory	48	25	Żory	49	30	Żory	36	18	Żory	55	24
	SUMA	17744	6463		16102	6136		13277	4885		18308	6824
	Liczba miast wyłączonych z sumowania z powodu braku szczegółowych danych	3	17		3	15		2	15		2	14

* Dla lepszej orientacji w zapisach tabeli każdy rok objęty obserwacją badawczą oznaczony został innym kolorem.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych na stronach internetowych 66 badanych powiatowych urzędów pracy (dostęp: 2022, 14 lipca–16 września)

publicznej, gdzie następuje rozdzielanie środków ze źródeł finansowania centralnego, czy też – samorządowego (art. 22, Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy; Dz.U z 2018 r. poz.1265 z późn. zm.). Nie można zatem mówić, że przepisy prawne zaordynowane dla dwóch pierwszych miesięcy 2021 roku miały znaczący wpływ na liczbę beneficjentów, którzy otrzymali finansowe wsparcie z PUP na rozpoczęcie działalności gospodarczej w tym czasie. Ważna jest również inna kwestia, a mianowicie, że zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14.07.2017 r. (Dz.U. 2017 poz. 1380) urząd pracy ma 30 dni na rozpatrzenie wniosku o przyznanie dofinansowania na podjęcie działalności gospodarczej.

Tabela 6. Liczba powiatowych urzędów pracy z miast na prawach powiatu, w których odnotowano zerowe miesiące w liczbie beneficjentów wsparcia subsydiowanej działalności gospodarczej w poszczególnych miesiącach lat 2018–2021

Miesiące	2018	2019	2020	2021
	Łączna liczba PUP, w których odnotowano „zerowe miesiące” w liczbie beneficjentów wsparcia subsydiowanej działalności gospodarczej			
Styczeń	31	37	41	37
Luty	24	36	27	36
Marzec	8	20	19	17
Kwiecień	4	8	25	11
Maj	0	2	17	10
Czerwiec	1	7	6	6
Lipiec	3	5	11	7
Sierpień	4	8	8	6
Wrzesień	7	12	9	9
Październik	5	8	3	3
Listopad	4	10	3	1
Grudzień	2	8	3	2
SUMA	93	161	172	145

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych na stronach internetowych 66 badanych powiatowych urzędów pracy (dostęp: 2022, 14 lipca–16 września)

W przypadku naboru wniosków prowadzonych w trybie ciągłym czas rozpatrzenia wniosku liczy się od dnia jego złożenia. W sytuacji, gdy dany PUP prowadzi nabór przez określony czas (np. nabór zostaje ogłoszony w terminie od 20 do 30 stycznia), wówczas 30 dni liczy się od daty zamknięcia naboru. Należy jednak uwzględnić, iż realny czas rozpatrzenia wniosku zależy wyłącznie od sprawności samych urzędników i ogólnej liczby wniosków. Wskazane 30 dni, to czas maksymalny (<https://biznesplan24.pl/3-czas-uzyskania-dotacji/>; 2023, 29 stycznia).

Odmienne wnioski można sformułować w odniesieniu do miesięcy: marca, kwietnia i maja, zarówno w roku 2020, jak i 2021, ponieważ regulacje prawne właśnie w tych okresach miały charakter najbardziej restrykcyjnych w sensie sanitarnym, m.in. zaniechanie obsługi bezpośredniej klientów PUP⁷, wstrzymanie przyjmowania wniosków innych niż

⁷ https://walbrzych.praca.gov.pl/-/11728679-zarządzenie-starosty-walbrzyskiego-w-sprawie-zagrożenia-dla-zdrowia-publicznego?redirect=https%3A%2F%2Fwalbrzych.praca.gov.pl%2Frynek-pracy%2Faktualnosci%2F%3Fp_id%3D101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO%26p_lifecycle%3D0%26p_

rejestracja osób bezrobotnych po uprzednim umówieniu się na wizytę w urzędzie⁸, czy sugestie, by sprawy urzędowe realizować drogą elektroniczną⁹. Obsługa potencjalnych beneficjentów wsparcia finansowego przy uruchamianiu działalności gospodarczej zesłała również na dalszy plan ze względu na delegowania do PUP obsługi programu wsparcia przedsiębiorców Tarcza Antykryzysowa. Dopiero pod koniec kwietnia 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przejął zadania wynikające z kolejnych edycji tego programu¹⁰. Natomiast miesiąc maj, w 2020, jak i w następnym roku, były czasem luzowania obostrzeń sanitarnych, zwiększania liczby osób w przestrzeniach wspólnych, powrotu funkcjonalności przedszkoli oraz szkół, przy czym te drugie w pełni uruchomiono w pełni tylko w roku szkolnym 2020/2021. Dlaczego tak ważne są kwestie działalności placówek oświatowo-wychowawczych? Ponieważ ograniczenie ich pracy związane było, m.in. z koniecznością sprawowania opieki nad dziećmi do lat 8¹¹, co z kolei miało znaczenie dla frekwencji pracowników w miejscu świadczenia pracy. Nie można również zapominać w tym zakresie o kwestii samych zachorowań na COVID-19 oraz konieczności odbywania obowiązkowej kwarantanny. Jest więc zrozumiałym, że płynność pracy właściwie każdej gałęzi działalności biznesowej, zarobkowej, była zaburzona, co nie pozostało bez znaczenia dla liczby złożonych, a potem rozpatrywanych wniosków o dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczych ze wsparciem PUP z miast na prawach powiatu.

Analogiczne rozwiązania prawne zastosowano w miesiącach: październik, listopad i grudzień, w obu latach covidowych, jednakże w wynikach badań nie znalazło to odzwierciedlenia w zwiększonej liczbie „zerowych miesięcy”. Wręcz przeciwnie, ich liczba była mniejsza niż w latach 2018–2019 w analogicznych miesiącach, które nie były obciążone „koronakryzysem”. Wynikać może to, przede wszystkim, z posiadania doświadczenia w kwestii postępowania i organizacji pracy w sytuacji kryzysowej, a także z dostępności środków na realizację zadań statutowych PUP i zintensyfikowanych prac, by jak najmniej środków zostało w puli „niewykorzystane”, ponieważ ma to wpływ na wielkość finansowania przyznawanego w kolejnym roku budżetowym.

state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-1%26p_p_col_pos%3D1%26p_p_col_count%3D2%26_101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO_cur%3D37%26_101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO_advancedSearch%3Dfalse%26_101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO_delta%3D10%26p_r_p_564233524_resetCur%3Dfalse%26_101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO_andOperator%3Dtrue – (2023, 30 stycznia)

⁸ https://walbrzych.praca.gov.pl/-/11720377-wstrzymanie-naborow-wnioskow?redirect=https%3A%2F%2Fwalbrzych.praca.gov.pl%2Frynek-pracy%2Faktualnosci%2F%3Fp_id%3D101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-1%26p_p_col_pos%3D1%26p_p_col_count%3D2%26_101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO_cur%3D37%26_101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO_advancedSearch%3Dfalse%26_101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO_delta%3D10%26p_r_p_564233524_resetCur%3Dfalse%26_101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO_andOperator%3Dtrue (2023, 30 stycznia)

⁹ https://walbrzych.praca.gov.pl/-/11713823-komunikat?redirect=https%3A%2F%2Fwalbrzych.praca.gov.pl%2Frynek-pracy%2Faktualnosci%2F%3Fp_id%3D101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-1%26p_p_col_pos%3D1%26p_p_col_count%3D2%26_101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO_cur%3D37%26_101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO_advancedSearch%3Dfalse%26_101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO_delta%3D10%26p_r_p_564233524_resetCur%3Dfalse%26_101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO_andOperator%3Dtrue (2023, 30 stycznia)

¹⁰ https://www.zus.pl/-/jak-przekazac-wniosek-o-wsparcie-w-ramach-tarczy-antykryzysowej-2-0?p_l_back_url=%2Fwyniki-wyszukiwania%3Fquery%3DTarcza%2Bantykryzysowa (2023, 30 stycznia)

¹¹ <https://www.gov.pl/web/gov/skorzystaj-z-dodatkowego-zasilku-opiekunczego> (2023, 30 stycznia)

Bardzo interesującą kwestią, która równie wydatnie wpływa na realizację postawionych dla tego opracowania celów, jest zaprezentowanie wyników badań własnych w zakresie wskazania liczby i nazwy PUP, spośród obserwowanych 66, dla których koronakryzys nie może zostać uznany jako czynnik negatywnie wpływający na czynności prowadzone przez PUP w zakresie udzielania wsparcia finansowego dla przyszłych przedsiębiorców. Koniecznym, przed zaprezentowaniem i omówieniem danych zawartych w poniższej tabeli 7, jest udzielenie informacji, iż podczas dokonywania analizy posiadanych danych, z łącznego agregowania 66 badanych podmiotów, wyjęto 14 spośród nich, a miało to miejsce w związku z brakiem szczegółowych raportów ilościowych z podziałem na miesiące w kolejnych latach, bądź w wybranym jedynie roku spośród objętych eksploracją, co zaburzyłoby, zdaniem autorki, wymiar liczbowy badanego zjawiska. Dlatego też istotnym jest, że w tabeli 7 (poniżej) umieszczono materiał wynikowy dla 54 PUP z miast na prawach powiatu, dla których pozyskano wszystkie, kompletne pliki informacyjne, w przekroju miesięcznym, w latach 2018–2021.

Tabela 7. Powiatowe urzędy pracy z miast na prawach powiatu, w których nie odnotowano zerowych miesięcy w liczbie beneficjentów finansowego wsparcia działalności gospodarczej subsydiowanej w latach 2018–2021

Lp.	2018	2019	2020	2021
1	Jelenia Góra	Łódź	Radom	Lublin
2	Legnica	Nowy Sącz	Jaworzno	Radom
3	Bydgoszcz	Radom	Katowice	Katowice
4	Łódź	Łomża		
5	Radom	Katowice		
6	Łomża			
7	Gdynia			
8	Bytom			
9	Jastrzębie-Zdrój			
10	Katowice			
11	Rybnik			
SUMA	11	5	3	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych na stronach internetowych 66 badanych powiatowych urzędów pracy (dostęp: 2022, 14 lipca–16 września)

Spśród 54 podmiotów objętych obserwacją badawczą tylko 2 Powiatowe Urzędy Pracy: w Katowicach i Radomiu, zachowały ciągłość swej funkcjonalności w zakresie udzielania osobom bezrobotnym dofinansowania na podjęcie działalności gospodarczej. Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi oraz PUP w Łomży, do czasu wystąpienia koronakryzysu, również nie miały przerwy w świadczeniu tego rodzaju wsparcia. Jak wynika z zaprezentowanego opracowania – zaistnienie pandemii COVID-19 miało wpływ na funkcjonalność PUP z miast na prawach powiatu, nie można jednak nie zauważyć, że, nawet w okresie przed pandemią, liczba PUP bez przerwy w świadczeniu omawianej formy wsparcia nie była zbyt wysoka. Jest to z pewnością spowodowane, w różnym stopniu, występowaniem określonych

czynników, m.in.: różnicami w wielkości środków, jakie poszczególnym Urzędом zostają corocznie przyznane, sprawnością pracy samych urzędników, zainteresowaniem osób bezrobotnych możliwością uruchomienia działalności gospodarczej ze wsparciem środków z PUP, chłonnością i zapotrzebowaniem kolejnych obszarów na konkretne produkty czy usługi, występowaniem innych, atrakcyjnych lub mniej obfitych w oferty nowych miejsc pracy, które powodują zróżnicowanie w liczbie chętnych, którzy składają dokumenty niezbędne do rozpoczęcia procedury przyznawania dofinansowania na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Trafnym wydaje się również stwierdzenie, że pomimo zaistniałych w okresie koronakryzysu rozwiązań prawnych, udało się zachować ciągłość obsługi narzędzia wsparcia dedykowanego osobom bezrobotnym w dwóch badanych instytucjach, co świadczy także o determinacji samych beneficjentów przyznawanego dofinansowania.

Podsumowanie

Lata 2020–2021 zapisały się na zawsze w najnowszej historii świata jako trudne, pełne obaw o zdrowie i życie, jako czas skrajnej nieraz niepewności i bezradności. Pojawiło się również niedowierzanie, że w XXI w. możliwe jest masowe wymieranie ludzi na całym globie, właściwie w jednym czasie, że przy takim rozwoju technologii, medycyny, nie można pokonać problemu od razu. W takich okolicznościach trzeba było jednak funkcjonować, pracować, produkować, po prostu żyć. Jedną z form aktywności w tamtym okresie, mającej miejsce w 66 PUP w miastach na prawach powiatu, dotyczącej wsparcia przyszłych przedsiębiorców dofinansowaniem na podjęcie działalności gospodarczej, jakie miało miejsce w latach 2018–2021, poświęcono niniejsze opracowanie.

W toku prowadzonych prac oraz zastosowania metod badawczych, takich jak: analiza literatury przedmiotu oraz desc research, dążono do osiągnięcia rozwiązania celu badawczego w zakresie próby określenia wpływu pandemii COVID-19 na liczbę beneficjentów korzystających z dofinansowania, które można pozyskać z PUP na rozpoczęcie działalności gospodarczej, uzupełnione o zestawieniem liczby profitentów (korzystających z ww. subsydiowanej pomocy) z harmonogramem regulacji prawnych dotyczących koronawirusa, które wprowadzono w latach 2020–2021. Koniecznym jest wskazanie, iż podczas zbierania materiałów do analizy napotkano na ograniczenia badawcze w postaci braku danych w zestawieniach niektórych PUP – zostały wykluczone z wyników łącznych sumowań.

Podjęte czynności pozwoliły wskazać, iż okres pandemii COVID-19 wpłynął na ogólną liczbę beneficjentów, którzy w latach 2020–2021 skorzystali z dofinansowania na podjęcie działalności gospodarczej, pozyskanego z PUP w miastach na prawach powiatu. Największy spadek liczby odbiorców tej formy wsparcia zaznaczył się w 2020 r., co nie powinno być zaskoczeniem, ponieważ był to pierwszy rok z koronawirusem. Rok 2021 okazał się rekordowym względem pozostałych lat objętych obserwacją badawczą, gdyż największa liczba beneficjentów skorzystała z oferowanego dofinansowania. W zakresie wpływu regulacji prawnych implementowanych w koronakryzysie nie można jednoznacznie wskazać, że miały one jedynie jednostronnie negatywny wpływ, czy nie miały go wcale, na liczbę osób bezrobotnych, które podjęły dofinansowanie z PUP na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Na podstawie dostępnych danych udało się uwidocznnić, że o negatywnym oddziaływaniu wprowadzonego „koronawirusowego prawodawstwa” można mówić w miesiącach marzec, kwiecień, maj w latach 2020 i 2021, ponieważ liczba odbiorców dofinansowania była najmniejsza w odniesieniu do wszystkich lat objętych badaniem. Jednakże równie

restrykcyjne obostrzenia sanitarne, wpływające, m.in. na organizację pracy PUP, obowiązywały w miesiącach od października do grudnia w roku 2020 i 2021, a liczba beneficjentów omawianego dofinansowania nie spadła, co dowiedziono w kontekście liczby zerowych miesięcy. Było ich mniej w okresie „koronakryzysu”, niż w latach 2018–2019. W opinii autorki są to pozytywne wnioski, świadczące o ogromnej woli przetrwania, zaangażowaniu, determinacji, zarówno przyszłych przedsiębiorców, jak i instytucji rynku pracy, do których zaliczają się PUP z miast na prawach powiatu. Można uznać to również za sygnał wskazujący na pewną prawidłowość – z każdego kryzysu jest wyjście, a po pierwszym szoku następuje otrzęsienie i stawianie czoła wyzwaniom następnego dnia, wykorzystanie nadarzających się szans, pójście dalej, realizacja celów, być może na chwilę odłożonych, ale wciąż ważnych.

W pracach o charakterze naukowym istotne miejsce zajmują również pewnego rodzaju zalecenia pobadawcze. Zdaniem autorki prezentowanego opracowania, najważniejsza jest kwestia przemyslenia długofalowego wpływu, siły oddziaływania i konsekwencji wprowadzanych w życie regulacji, zwłaszcza w nagłych, niespotykanych dotychczas okolicznościach i realiach. Kolejną wskazówką jest nauka i wyciąganie wniosków z pozyskanych danych, doświadczeń – również konkurentów, innych państw czy miast – ponieważ ten kapitał wiedzy stanowi tratwę ratunkową i kompas na kryzysowych, „koronakryzysowych wodach”. W Polsce stan epidemii (zastępując go stanem zagrożenia epidemicznego) zniesiono w dniu 16 maja 2022 r.¹². Jednak błędnym będzie założenie, że zakończył się również koronakryzys, ponieważ jego konsekwencje odczuwalne są nadal i z pewnością sam wirus nie powiedział jeszcze ostatniego słowa w kontakcie z ludzkością. Bez względu na okoliczności, przedsiębiorcy, zwłaszcza rozpoczynający działalność biznesową, wymagają wsparcia instytucji rynku pracy. Pomoc ta winna być wynikiową szerokich analiz zapotrzebowania grup docelowego, subsydiowanego wsparcia. Niniejsze opracowanie można również uznać za wskazówkę dla lokalnych i centralnych władz, w zakresie wskazania, które regiony Polski przodują w rozdziale środków na podjęcie działalności gospodarczej, co nie jest związane tylko i wyłącznie z wielkością konkretnego regionu. Oczywistym jest, że położenie geograficzne i liczba ludności może wpływać na liczbę beneficjentów omawianej powyżej formy wsparcia, jednak bez zaangażowania pracowników poszczególnych urzędów pracy wysokie wyniki nie byłyby z pewnością możliwe do osiągnięcia.

Literatura

References

- Althin, R., Behrenz, L. (2007). An efficiency analysis of Swedish employment offices. *International Review of Applied Economics*, 18(4), 471–482. <https://doi.org/10.1080/0269217042000266427>
- Arabska, E. (2016). Bulgarian Experience in Improving Effectiveness of Activities in Public Employment Services, *Balkan and Near Eastern Journal of Social Sciences*, 2(2), 1–19.
- Baños, J.F., Rodriguez-Alvarez, A., Suarez-Cano, P. (2019). The efficiency of public employment services: a matching frontiers approach. *Applied Economic Analysis*, 27(81), 169–183. <https://doi.org/10.1108/AEA-06-2019-0006>
- Bereza, J. (2021). *Funkcjonowanie Powiatowych Urzędów Pracy w Polsce w kontekście prawnym, ekonomicznym, społecznym, środowiskowym i ustrojowym*. Centrum Polityk Publicznych. Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, 1–34.

¹² Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 maja 2022 r. w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii, Dz.U. 2022 poz. 1027.

- Berger, D., Herkenhoff, K., Mongey, S. (2022). Labor Market Power. *American Economic Review*, 112(4), 1147–1193. doi: 10.1257/aer.20191521
- Buczak, A. (2019). *Instytucje otoczenia biznesu a podejmowanie działalności gospodarczej przez kobiety – rozprawa doktorska*. Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu.
- Buczak, A. (2022). Usługi w czasach COVID-19. Strukturalny i ilościowy obraz przedsiębiorczości kobiet w miastach na prawach powiatu województwa dolnośląskiego. *Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego*, 36(2), 137–158.
- Candón, S., Espinoza-Benavides, J., Ribeiro-Soriano, D. (2023). Engagement in entrepreneurship after business failure. Do formal institutions and culture matter?. *International Entrepreneurship and Management Journal*, 1–33.
- Chowdhury, F., Audretsch, D., Belitski, M. (2019). Institutions and entrepreneurship quality. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 43(1), 51–81.
- Czapski, G. (2021). Rynek pracy wobec pandemii COVID-19 w województwie lubelskim i mazowieckim. W: *Wymiar współczesnych zagrożeń człowieka w teorii i zagadnieniach praktycznych – ujęcie interdyscyplinarne*. Tom V. Łódź: Wydawnictwo Archaeograph, 41–52.
- Dobaczewska, A. (2022). Efektywność pomocy publicznej dla przedsiębiorców w okresie i po pandemii COVID-19. *Studia Prawnoustrojowe*, 57, 157–172. Pozyskano z: <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1072328>
- Domańska, A. (2019). *Wspieranie przedsiębiorczości przez instytucje otoczenia biznesu*. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 1–224.
- Firlej, K., Matras, M. (2022). Makroekonomiczne i mikroekonomiczne koszty i metody przeciwdziałania bezrobociu. *Problems of Economics and Law*, 7(1), 1–15. <https://doi.org/10.55225/pel.411>
- Flaszyńska, E. (2021). Długotrwałe bezrobotni w Polsce w okresie pandemii COVID-19. *Praca Socjalna*, 3(36), 17–34. <https://doi.org/10.5604/01.3001.0015.0731>
- Global Entrepreneurship Monitor. Raport z badania przedsiębiorczości*. (2022). Warszawa: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości.
- Gumieniak, A. (2019). Formy aktywizacji zawodowej oferowane przez Państwowe Urzędy Pracy i ich efektywność. *Rynek–Społeczeństwo–Kultura*, 2(33), 25–28. Pozyskano z: <https://kwartalnikrsk.pl/Artykuły/RSK-2-2019/RSK-2-2019-Gumieniak-Formy-aktywizacji-zawodowej-oferowane-przez-PUP.pdf>
- Grodzki Urząd Pracy. (2022). *Krakowskie Obserwatorium Rynku Pracy*. Grodzki Urząd Pracy w Krakowie, Referat ds. Organizacyjnych, Strategii i Analiz.
- Hunt, R. (2015). Contagion entrepreneurship: Institutional support, strategic incoherence, and the social costs of over-entry. *Journal of Small Business Management*, 53, 5–29.
- Kietlińska, K. (2016). Rola powiatowych urzędów pracy w przeciwdziałaniu bezrobociu w Polsce. *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu*, 449, 277–288.
- Klimek, M. (2022). Funkcjonowanie jednostek samorządu terytorialnego podczas pandemii COVID-19. *Studia Politologiczne*, 64, 87–108. <https://doi.org/10.33896/SPolit.2022.64.6>
- Kraska, E.M. (2022). Wpływ pandemii COVID-19 na kondycję finansową przedsiębiorstw w Polsce. *Przegląd Prawno-Ekonomiczny*, 2, 79–96. <https://doi.org/10.31743/ppe.13241>
- Kucharski, L., Kukulak-Dolata, I., Matysiak, P., Rutkowska, A. (2021). *Wybrane aspekty funkcjonowania rynku pracy w przekroju przestrzennym w Polsce*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.
- Li, S., Rutab, N. (2023). An Analysis of Education Problems in the Post-pandemic Era of COVID-19. *Adult and Higher Education*, 5(1), 60–64.
- Lisowska, E., Leszczyński, D. (2023). Barriers to women’s entrepreneurship in Poland and institutional support. *Women’s Entrepreneurship Policy: A Global Perspective*, 162.
- Marzec, P., Braun, J. (2021). Znaczenie środków publicznych w finansowaniu działalności startupów w Polsce na tle krajów europejskich. *Kwartalnik Nauk o Przedsiębiorstwie*, 4, 84–93, <https://www.researchgate.net/publication/357183566>

- Młyński, J., Zdebska, E., Ziębińska, B. (2022). *Praca socjalna i pomoc społeczna w obliczu pandemii COVID-19 i innych współczesnych wyzwań*. Biblioteka Instytutu Spraw Społecznych i Zdrowia Publicznego Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Kraków: Wydawnictwo Sciptum.
- Mrozek, M. (2022). *Efektywność zatrudnieniowa i kosztowa aktywizacji zawodowej powiatowych oraz grodzkich urzędów pracy w województwie małopolskim*, 138–144. Pozyskano z: <https://www.researchgate.net/publication/361861153>
- Najwyższa Izba Kontroli. (2018). *Efektywność świadczenia usług rynku pracy. Informacja o wynikach kontroli*. LLU.430.002.2018, Nr ewid. 155/2018/P/18/079/LLU, Delegatura w Lublinie.
- Nowogrodzka, M. (2016). *Narzędzia, instrumenty z powiatowych urzędów pracy ułatwiające funkcjonowanie przedsiębiorstw w warunkach pokryzysowych*. E-Wydawnictwo. Wrocław: Prawnicza i Ekonomiczna Biblioteka Cyfrowa. Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, 151–164. Pozyskano z: <https://www.repozytorium.uni.wroc.pl/dlibra/publication/94611/edition/89228/content?&meta-lang=pl>
- Pariangu, U., Yana, M. (2023). Public Service Towards New Habit Adaptation In Kupang City. *Journal of Tourism Economics and Policy*, 2(3), 175–185.
- Ramirez, JV., Vassiliev, A. (2007). Porównanie efektywności regionalnych urzędów pracy działających w różnych warunkach egzogenicznych. *Swiss J Economics Statistics*, 143, 31–48. <https://doi.org/10.1007/BF03399232>
- Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce*. (2022). Warszawa: PARP.
- Raport z badania przedsiębiorczości Global Entrepreneurship Monitor Polska 2022*. (2022). Warszawa: PARP.
- Rembiasz, M., Siemieniak, P. (2021). Postrzeganie ryzyka prowadzenia działalności gospodarczej w dobie pandemii COVID-19. *Horyzonty Polityki*, 41, 91–106. Pozyskano z: <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1067766>
- Rollnik-Sadowy, E. (2019). *Efektywność instytucji publicznych – przykład powiatowych urzędów pracy w Polsce. Pojęcie, determinanty, metodyka pomiaru*. Białystok: Oficyna Wydawnicza Politechniki Białostockiej, 13–48.
- Scott, K.M., Wang, S.M., Miceli, M., Delobelle, P., Sztandar-Sztanderska, K., Berendt, B. (2022). ACM Conference on Fairness, Accountability, and Transparency, 2138–2148. <https://doi.org/10.1145/3531146.3534631>
- Słobodzian, B. (2022). Zmiany w funkcjonowaniu administracji publicznej w Polsce w czasie epidemii COVID-19. W: *COVID-19. Studia Politologiczne*, 2(64), 66–75.
- Smoter, M. (2021). Działania powiatowych urzędów pracy mające na celu upowszechnianie oferty aktywizacyjnej. *Iceland, Lichtenstein, Norway Grants, Youth Employment ParterSHIP*, 1–24.
- Syryt, A. (2023). Polish Constitutional Institutions in a Pandemic. In *Instruments of Public Law*. 58–70.
- Szkurlat, J. (2021). Rynek pracy w Polsce a pandemia COVID-19 jako wyzwanie dla polityki społecznej i jej polityk szczegółowych. *Cywilizacja i Polityka*, 19, 191–205. <https://doi.org/10.15804/cip202111>
- Szyja, P. (2020). Funkcjonowanie administracji publicznej w sytuacji kryzysu spowodowanego czynnikami zewnętrznymi – studium przypadku COVID-19. *Rocznik Administracji Publicznej*, 6, 267–281. <https://doi.org/10.4467/24497800RAP.20.015.12909>. Pozyskano z: <http://www.ejournals.eu/RAP/>
- Weinstein, R. (2022). Local Labor Markets and Human Capital Investments, *J. Human Resources*, 57(5), 1498–1525.
- Wędzina, M., Parkitna, A. (2016). Przegląd instrumentów finansowania innowacji w mikroprzedsiębiorstwach w Polsce. W: *Oblicza innowacji w gospodarce i społeczeństwie*, red. Z. Malara. Wrocław, 215–228. Pozyskano z: <https://bibliotekanauki.pl/chapters/1932328.pdf>
- Wiśniewski, Z. (2022). Wyzwania regionalnej polityki rynku pracy. W: *Zmiany demograficzne a rynek pracy i ubezpieczenia społeczne*. Warszawa: Materiały z III Kongresu Demograficznego. Część 4, 11–25.

- Wójcik-Karpacz, A., Rudawska, J. (2016). Instytucjonalne formy wspierania przedsiębiorczości w Polsce. *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu*, 419, 248–264.
- Zhao, X., Lin, C., Knerr-Sievers, B., Lu, Q., Mardani, A. (2023). The impact of institutional environment on entrepreneurial performance in micro E-commerce for Women: The mediating role of entrepreneurial network. *Journal of Business Research*, 154, 113313.
- Zioło, Z. (2022). Wpływ pandemii na zmiany zachowań podmiotów gospodarczych. *Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego*, 36(2), 7–26. <https://doi.org/10.24917/20801653.362.1>
- Żochowski, W. (2021). Pomoc publiczna dla przedsiębiorców przed oraz w okresie trwania pandemii COVID-19. *Pracownik i Pracodawca*, 1(6), 67–82.

Akty prawne:

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2016 r., poz. 645 ze zm.).
- Ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz.U. 2016 poz. 1068, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 19 czerwca 2009 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych udzielonych osobom, które utraciły pracę (Dz.U.09.115.964).
- Ustawa z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy (Dz.U. z 2019 r. poz. 669).
- Ustawa z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 15634).
- Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 2095, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020, poz. 568).
- Ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie systemu ochrony zdrowia związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U.2020, poz. 567).
- Ustawa z dnia 5. czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. 1998 nr 91, poz. 578).
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa Sars-CoV-2 (Dz.U. 2020, poz. 695).
- Ustawa z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz.U. 220, poz. 694).
- Ustawa z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa Sars-CoV-2 (Dz.U. 2020, poz. 875).
- Ustawa z dnia 28 października 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym z wystąpieniem COVID-19 (Dz.U. 2020, poz. 2112).
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 13 listopada 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 2017 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2018 (Dz.U. z 2017 r. poz. 2471 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 września 2018 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2019 (Dz.U. z 2018 r. poz. 2103 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 października 2019 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2020 (Dz.U. poz. 2366 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 września 2020 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2021 (Dz.U. poz. 2062 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz.U. z 2020 r. poz. 491).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. poz. 493, 530, 564, 657, 781, 872, 891, 952, 1111, 1394, 1539, 2047, 2111, 2314 i 2382, z 2021 r. poz. 150, 242, 370, 532, 681, 961, 983, 1343, 1525, 1743, 2047, 2302 i 2394 oraz z 2022 r. poz. 339 i 421).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 maja 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2020, poz. 792).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 maja 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2020, poz. 964).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2020, poz. 1356).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 października 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2020, poz. 1758).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 października 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2020, poz. 1871).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2020, poz. 2132).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2020, poz. 2316).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 26 stycznia 2021 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. 2021, poz. 186).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie określenia dłuższego okresu pobierania dodatkowego zasiłku opiekuńczego w celu przeciwdziałania COVID-19 (Dz.U. 2021, poz. 206).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2021, poz. 512).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 26 marca 2021 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. 2021, poz. 561).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 marca 2021 r. w sprawie określenia dłuższego okresu pobierania dodatkowego zasiłku opiekuńczego w celu przeciwdziałania COVID-19 (Dz.U. 2021, poz. 559).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 kwietnia 2021 r. w sprawie określenia dłuższego okresu pobierania dodatkowego zasiłku opiekuńczego w celu przeciwdziałania COVID-19 (Dz.U. 2021, poz. 751).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. 2021, poz. 824).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2021, poz. 1054).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 listopada 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2021, poz. 2177).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2021, poz. 2311).

Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 13 grudnia 2021 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. 2021, poz. 2301).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 maja 2022 r. w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz.U. 2022 poz. 1027).

Źródła internetowe:

<https://www.gov.pl/web/koronawirus/podstawa-prawna>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zadania-powiatowego-urzedu-pracy>

<https://walbrzych.praca.gov.pl/rynek-pracy/akty-prawne>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/fundusz-pracy>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/krajowy-fundusz-szkoleniowy-fundusz-pracy>

<https://walbrzych.praca.gov.pl/dla-bezrobotnych-i-poszukujacych-pracy/formy-wsparcia-dofinansowanie-podjecia-dzialalnosci-gospodarczej>

<https://www.zus.pl/baza-wiedzy/skladki-wskazniki-odsetki-wskazniki/przecietne-wynagrodzenie-w-latach>

<https://walbrzych.praca.gov.pl/dla-bezrobotnych-i-poszukujacych-pracy/formy-wsparcia-dofinansowanie-podjecia-dzialalnosci-gospodarczej>

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/powierzchnia-i-ludnosc-w-przekroju-terytorialnym-w-2022-roku,7,19.html>

<https://www.polskawliczbach.pl/>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/bip-dzienniki-urzedowe-1>

<https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/dzienniki-urzedowe>

<https://www.prezydent.pl/prawo/ustawy-podpisane>

<https://www.gov.pl/web/koronawirus/dzialania-rzadu>

<https://bip.brpo.gov.pl/pl/koronawirus>

<https://dziennikustaw.gov.pl/DU>

https://wiph.pl/wp-content/uploads/2020/03/TARCZA_por%C3%B3wnianie-1.0-i-2.0.pdf

<https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/system-instytucji-rozwoju-18884047/art-21-a>

<https://www.gov.pl/web/premier/wplip-rm>

<https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/od-20-grudnia-do-9-stycznia-zajecia-w-szkolach-w-systemie-zdalnym>

<https://biznesplany24.pl/3-czas-uzyskania-dotacji/>

https://walbrzych.praca.gov.pl/-/11728679-zarzadzenie-starosty-walbrzyskiego-w-sprawie-zagrozenia-dla-zdrowia-publicznego?redirect=https%3A%2F%2Fwalbrzych.praca.gov.pl%2Frynek-pracy%2Faktualnosc%2F%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-1%26p_p_col_pos%3D1%26p_p_col_count%3D2%26_101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO_cur%3D37%26_101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO_advancedSearch%3Dfalse%26_101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO_delta%3D10%26p_r_p_564233524_resetCur%3Dfalse%26_101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO_andOperator%3Dtrue

https://walbrzych.praca.gov.pl/-/11720377-wstrzymanie-naborow-wnioskow?redirect=https%3A%2F%2Fwalbrzych.praca.gov.pl%2Frynek-pracy%2Faktualnosc%2F%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-1%26p_p_col_pos%3D1%26p_p_col_count%3D2%26_101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO_cur%3D37%26_101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO_advancedSearch%3Dfalse%26_101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO_delta%3D10%26p_r_p_564233524_resetCur%3Dfalse%26_101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO_andOperator%3Dtrue

https://walbrzych.praca.gov.pl/-/11713823-komunikat?redirect=https%3A%2F%2Fwalbrzych.praca.gov.pl%2Frynek-pracy%2Faktualnosc%2F%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO%26p_p_

lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-1%26p_p_col_pos%3D1%26p_p_col_count%3D2%26_101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO_cur%3D37%26_101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO_advancedSearch%3Dfalse%26_101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO_delta%3D10%26p_r_p_564233524_resetCur%3Dfalse%26_101_INSTANCE_8VCc6CLiHUaO_andOperator%3Dtrue

https://www.zus.pl/-/jak-przekazac-wniosek-o-wsparcie-w-ramach-tarczy-antykryzysowej-2-0?p_l_back_url=%2Fwyniki-wyszukiwania%3Fquery%3Dtarcza%2Bantykryzysowa

<https://www.gov.pl/web/gov/skorzystaj-z-dodatkowego-zasilku-opiekunczego>

<https://torun.praca.gov.pl/sprawozdania-o-rynku-pracy-mpips-01>

<https://grudziadz.praca.gov.pl/statystyka-lokalnego-rynku-pracy>

<https://bydgoszcz.praca.gov.pl/-/682540-sprawozdania-o-rynku-pracy-archiwalne-dane-statystyczne>

<http://pup.wroclaw.ibip.pl/public/getFile?id=1004451>

<http://pup.wroclaw.ibip.pl/public/getFile?id=334034>

<http://pup.wroclaw.ibip.pl/public/?id=93133>

<http://pup.wroclaw.ibip.pl/public/getFile?id=314314>

<https://walbrzych.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy>

<https://legnica.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy/sprawozdania-mrpips>

<https://jeleniagora.praca.gov.pl/rynek-pracy/sprawozdania-mpips>

<https://jeleniagora.praca.gov.pl/documents/1717888/5831839/Sprawozdanie%20z%20dzia%C5%82alno%C5%9Bci%20-%202018%20rok.pdf/714ebf9b-a31a-4f18-a916-feeaf71de864?i=1554192286962>

https://wloclawek.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy/?p_p_id=webcontenttabbedpublisherportlet_WAR_webcontenttabbedpublisherportlet_INSTANCE_g5MJ8dp4ORW2&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=1&webcontenttabbedpublisherportlet_WAR_webcontenttabbedpublisherportlet_INSTANCE_g5MJ8dp4ORW2_tab=1

<https://chelm.praca.gov.pl/-/16092712-analizy-sytuacji-na-rynku-pracy-w-miescie-chelm-i-powiecie-chelmskim-za-lata-2010-2011-2012-2013-2014-2015-2016-2017-2018-2019-2020-2021>

<https://bialapodlaska.praca.gov.pl/sprawozdania-miesieczne>

<https://lublin.praca.gov.pl/sprawozdania-statystyczne>

<https://statys.pup-zamosc.pl/>

<https://gorzow.praca.gov.pl/sprawozdania-mpips>

<https://wupzielonagora.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy/informacje-miesieczne>

<https://wupzielonagora.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy/inne-analizy-i-opracowania>

<https://lodz.praca.gov.pl/statystyki-biezace>

<https://piotrkowtrybunalski.praca.gov.pl/sprawozdanie-o-rynku-pracy>

<https://skierniewice.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy>

<https://gupkrakow.praca.gov.pl/sprawozdania-mrpips>

<https://supnowysacz.praca.gov.pl/mpips-sup>

<https://tarnow.praca.gov.pl/statystyki-i-informacje-miesieczne>

<https://ostroleka.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy>

<https://plock.praca.gov.pl/wielkosc-i-struktura-bezrobocia>

<https://radom.praca.gov.pl/statystyka-miesieczna>

<https://siedlce.praca.gov.pl/sprawozdanie-o-rynku-pracy>

<https://warszawa.praca.gov.pl/sprawozdania-o-rynku-pracy>

<https://wupopole.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy>

<https://krosno.praca.gov.pl/statystyka-lokalnego-rynku-pracy>

<https://przemysl.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy>

<https://rzeszow.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy>

<https://wuprzyszow.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy/sytuacja-na-rynku-pracy>

<https://tarnobrzeg.praca.gov.pl/opracowania-i-analizy>

<https://bialystok.praca.gov.pl/sprawozdania-mpips-01>
<https://lomza.praca.gov.pl/sprawozdania-statystyczne-o-rynku-pracy>
<https://suwalki.praca.gov.pl/sprawozdania-o-rynku-pracy-caly-obszar-dzialania->
<https://gdansk.praca.gov.pl/sprawozdania-mpips1>
<https://bip.pupgdynia.pl/?c=mdTresc-cmPokaz-83>
<https://slupsk.praca.gov.pl/powiat-slupski>
<https://bip.pupgdynia.pl/?c=mdTresc-cmPokaz-84>
<https://bielsko-biala.praca.gov.pl/sprawozdanie-statystyczne>
<https://bytom.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy/struktura-bezrobocia>
<https://chorzow.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy>
<https://czestochowa.praca.gov.pl/informacje-o-sytuacji-na-rynku-pracy>
<https://dabrowagornicza.praca.gov.pl/statystyki-mpips-01-za-2015-rok>
<https://gliwice.praca.gov.pl/201>
<https://jastrzebiezdroj.praca.gov.pl/statystyka-lokalnego-rynku-pracy>
<https://jaworzno.praca.gov.pl/statystyki>
<https://jaworzno.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy/statystyki-graficzne#/statistics/24680/1>
<https://wupkatowice.praca.gov.pl/-/889324-sprawozdania-statystyczne>
<https://myslowice.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy/sprawozdania-pup>
<https://piekaryslaskie.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy>
<https://rudaslaska.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy>
<https://rybnik.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy>
<https://siemianowiceslaskie.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy>
<https://sosnowiec.praca.gov.pl/sprawozdania-mpips>
<https://swietochlowice.praca.gov.pl/mrpips-01>
<https://tychy.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy/archiwalne-dane-statystyczne>
<https://zabrze.praca.gov.pl/sprawozdania-mrpips-01>
<https://zory.praca.gov.pl/statystyki-lokalnego-rynku-pracy>
<https://kielce.praca.gov.pl/statystyka-lokalnego-rynku-pracy>
<https://elblag.praca.gov.pl/sprawozdania-mrpips-01>
<https://uppolsztyn.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy>
<https://kalisz.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy>
<https://konin.praca.gov.pl/sprawozdania-o-rynku-pracy-mrpips-01>
<https://leszno.praca.gov.pl/informacje-o-sytuacji-na-rynku-pracy>
<https://poznan.praca.gov.pl/statystyka-rynku-pracy>
<https://koszalin.praca.gov.pl/zestawienia-roczne>
<https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/statystyka-badania-i-analiza/statystyki-rynku-pracy/>
<https://swinoujscie.praca.gov.pl/tablice-statystyczne>
<https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/statystyka-badania-i-analiza/statystyki-rynku-pracy/>

Załączniki

Tabela 1. Akty prawne regulujące działalność powiatowych urzędów pracy w Polsce

Akt wykonawczy do ustawy	Przedmiot regulacji
Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2022 r. poz. 690, z późn. zm.)	
art. 4, ust. 2, Dz.U. 1998 nr 91 poz. 578	W sprawie systemów teleinformatycznych stosowanych w publicznych służbach zatrudnienia
art. 12, ust. 8, Dz.U. 2014 poz. 865	Refundowanie ze środków Funduszu Pracy wynagrodzeń wypłacanych młodocianym pracownikom
art. 16, Dz.U. 2011 nr 155 poz. 920	Szczegółowe zadania i organizacja Ochotniczych Hufców Pracy
art. 17, Dz.U. 2004 nr 262 poz. 2604	Sposób organizacji uzupełnienia wykształcenia ogólnego młodzieży w Ochotniczych Hufcach Pracy oraz zdobywania przez nią kwalifikacji zawodowych
art. 19k, Dz.U. 2003 Nr 166 poz. 1608	Agencje zatrudnienia
art. 20, ust. 9, Dz.U. 2004 nr 236 poz. 2365	Rejestr instytucji szkoleniowych
art. 23, ust. 13, Dz.U. 2014 poz. 630	W sprawie rad rynku pracy
art. 33, ust. 5, Dz.U. 2020 poz. 667	Rejestracja bezrobotnych i poszukujących pracy
art. 35, ust. 5, Dz.U. 2014 poz. 667	W sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobu prowadzenia usług rynku pracy
art. 36, ust. 8, Dz.U. 2021 poz. 2285	Klasyfikacja zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakres jej stosowania
art. 36e, ust. 4, Dz.U. 2014 poz. 632	W sprawie wzoru wniosku o akredytację do prowadzenia pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES
art. 46, ust. 6, Dz.U. 2017 poz. 1380	Dokonywanie z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy oraz przyznawanie środków na podjęcie działalności gospodarczej
art. 46, ust. 6a, Dz.U. 2018 poz. 1859	Przyznawanie środków na podjęcie działalności na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych, utworzenie stanowiska pracy oraz na finansowanie kosztów wynagrodzenia skierowanej osoby w spółdzielni socjalnej
art. 53m, Dz.U. 2014 poz. 497	Rozporządzenie ministra pracy w sprawie przygotowania zawodowego dorosłych
art. 53, ust. 9, Dz.U. 2009 nr 142 poz. 1160	Szczegółowe warunki odbywania stażu przez bezrobotnych
art. 60, Dz.U. 2014 poz. 864	Organizowanie prac interwencyjnych i robót publicznych oraz jednorazowa refundacja kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne
art. 66b, Dz.U. 2014 poz. 638	W sprawie programów specjalnych
art. 66l, ust. 8, M.P. 2022 poz. 487	Wysokość kwot premii i kosztów przejazdu

Akt wykonawczy do ustawy	Przedmiot regulacji
art. 69b, ust. 7, Dz.U. 2014 poz. 639	W sprawie przyznawania środków z Krajowego Funduszu Szkoleniowego
art. 71, ust. 8, Dz.U. 2006 nr 203 poz. 1500	Opłacanie składek na Fundusz Pracy przez osoby podejmujące zatrudnienie lub inną pracę zarobkową za granicą u pracodawcy zagranicznego
art. 72, ust. 8, M.P. 2022 poz. 486	Wysokość zasiłku dla bezrobotnych
art. 73a, ust. 6, Dz.U. 2017 poz. 2447	W sprawie organizowania prac społecznie użytecznych
art. 82, M.P. 2022 poz. 932	Obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 28 września 2022 r. w sprawie przeciętnej stopy bezrobocia w kraju oraz na obszarze powiatów
art. 83, Dz.U. 2014 poz. 1189	Szczegółowy tryb przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, dodatku szkoleniowego, stypendium i dodatku aktywizacyjnego
art. 90, ust. 1, Dz.U. 2017 poz. 2345	W sprawie wydawania zezwolenia na pracę cudzoziemca oraz wpisu oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi do ewidencji oświadczeń
art. 90, ust. 4, Dz.U. 2015 poz. 588	W sprawie przypadków, w których powierzenie wykonywania pracy cudzoziemcowi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest dopuszczalne bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę
art. 90, ust. 5, Dz.U. 2019 poz. 154	W sprawie określenia przypadków, w których zezwolenie na pracę cudzoziemca jest wydawane bez względu na szczególne warunki wydawania zezwoleń na pracę cudzoziemców
art. 90, ust. 9, Dz.U. 2019 poz. 1845	W sprawie podklas działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), w których wydawane są zezwolenia na pracę sezonową cudzoziemca
art. 90, ust. 10, Dz.U. 2017 poz. 2349	W sprawie państw, do których obywatele stosuje się niektóre przepisy dotyczące zezwolenia na pracę sezonową oraz przepisy dotyczące oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi
art. 90a, ust. 3, Dz.U. 2017 poz. 2350	W sprawie wysokości wpłat dokonywanych w związku ze złożeniem wniosku o wydanie zezwolenia na pracę lub zezwolenia na pracę sezonową oraz złożeniem oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi
art. 100, ust. 2, Dz.U. 2014 poz. 640	W sprawie dodatku do wynagrodzenia dla pracowników publicznych służb zatrudnienia oraz Ochotniczych Hufców Pracy
art. 108, ust. 3, Dz.U. 2016 poz. 472	W sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Funduszu Pracy
art. 109, ust. 7l, Dz.U. 2018 poz. 666	W sprawie trybu przyznawania samorządom powiatów środków Funduszu Pracy na finansowanie kosztów nagród specjalnych oraz składek na ubezpieczenia społeczne od nagród specjalnych
art. 109, ust. 11, Dz.U. 2014 poz. 1294	Algorytm ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań w województwie

Akt wykonawczy do ustawy	Przedmiot regulacji
Ustawa z dnia 19 czerwca 2009 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych udzielonych osobom, które utraciły pracę (Dz.U.09.115.964)	
art. 6, ust. 6, Dz.U. 2009 nr 123 poz. 1023	Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wzoru wniosku o przyznanie pomocy państwa w spłacie kredytu mieszkaniowego oraz wzoru oświadczenia instytucji kredytującej
Ustawa z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy (Dz.U. z 2019 r. poz. 669)	
art. 17, Dz.U. 2015 poz. 167	Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przyznawania świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy
art. 24, Dz.U. 2015 poz. 168	Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie dofinansowania kosztów szkolenia pracowników objętych szczególnymi rozwiązaniami na rzecz ochrony miejsc pracy
Ustawa z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 15634)	
Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 2095, z późn. zm.)	
Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 13 listopada 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania	

Źródło: opracowanie własne na podstawie: <https://walbrzych.praca.gov.pl/rynek-pracy/akty-prawne>, dostęp 13.01.2023 r.

Tabela 2. Wysokość kwoty dofinansowania na podjęcie działalności gospodarczej, którą uprawnieni beneficjenci mogli pozyskać z Powiatowych Urzędów Pracy w latach 2018–2022

2018		2019		2020		2021		2022	
wysokość przeciętnego wynagrodzenia	do wysokości 600% przeciętnego wynagrodzenia	wysokość przeciętnego wynagrodzenia	do wysokości 600% przeciętnego wynagrodzenia	wysokość przeciętnego wynagrodzenia	do wysokości 600% przeciętnego wynagrodzenia	wysokość przeciętnego wynagrodzenia	do wysokości 600% przeciętnego wynagrodzenia	wysokość przeciętnego wynagrodzenia	do wysokości 600% przeciętnego wynagrodzenia
4585,03 zł	27510,18 zł	4918,17 zł	29509,02 zł	5167,47 zł	31004,82 zł	5662,53 zł	33975,18 zł	6156,25 zł	36.937,50 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie: <https://www.zus.pl/baza-wiedzy/skladki-wskazniki-odsetki/wskazniki/przecietne-wynagrodzenie-w-latach> (dostęp: 16 grudnia 2022)

Tabela 3. Charakterystyka miast na prawach powiatu na podstawie wybranych danych statystycznych, stan na dzień 31.12.2021 r.

Lp.	Miasto	Województwo	Powierzchnia (31.12.2021) [km ²]	Liczba mieszkańców (31.12.2021)	Gęstość zaludnienia (31.12.2021) [osób/km ²]
1	Jelenia Góra	dolnośląskie	109,2	77 807	712,4
2	Legnica	dolnośląskie	56,3	97 958	1286,2
3	Wałbrzych	dolnośląskie	84,7	108 944	1740,2
4	Wrocław (SW)*	dolnośląskie	292,8	641 201	2189,7
5	Bydgoszcz (SW)*	kujawsko-pomorskie	176	92 894	1277,8
6	Grudziądz	kujawsko-pomorskie	57,8	107 745	1608,3
7	Toruń	kujawsko-pomorskie	115,7	197 812	1709,4
8	Włocławek	kujawsko-pomorskie	84,3	341 692	1941,7
9	Biała Podlaska	lubelskie	49,4	56 760	1149,0
10	Chełm	lubelskie	35,3	60 738	1721,6
11	Lublin (SW)*	lubelskie	147,5	62 368	2055,6
12	Zamość	lubelskie	30,3	337 788	2290,6
13	Gorzów Wielkopolski (SW)*	lubuskie	85,7	121 714	505,6
14	Zielona Góra	lubuskie	278,3	140 708	1419,9
15	Łódź (SW)*	łódzkie	293,3	47 493	1065,7
16	Piotrków Trybunalski	łódzkie	67,2	71 655	1372,6
17	Skierzwice	łódzkie	34,6	667 923	2277,7
18	Kraków (SW)*	małopolskie	326,9	83 274	1446,2
19	Nowy Sącz	małopolskie	57,6	106 748	1474,8
20	Tarnów	małopolskie	72,4	780 796	2388,9
21	Ostrołęka	mazowieckie	33,5	51 380	1335,4
22	Płock	mazowieckie	88	77 645	1535,6
23	Radom	mazowieckie	111,8	117 573	1861,3
24	Siedlce	mazowieckie	31,9	208 091	2437,1
25	Warszawa (SW)*	mazowieckie	517,2	1 792 718	3465,9
26	Opole (SW)*	opolskie	148,9	127 561	856,8
27	Krosno	podkarpackie	43,5	45 715	539,3
28	Przemyśl	podkarpackie	46,2	46 057	1050,9
29	Rzeszów (SW)*	podkarpackie	126,6	59 337	1285,2
30	Tarnobrzeg	podkarpackie	85,4	198 476	1567,6
31	Białystok (SW)*	podlaskie	102,1	62 278	1062,1
32	Łomża	podlaskie	32,7	69 575	1906,3
33	Suwałki	podlaskie	65,5	296 401	2902,2
34	Gdańsk (SW)*	pomorskie	262	35 049	1796,6

35	Gdynia	pomorskie	135,1	89 180	1806,3
36	Słupsk	pomorskie	43,2	244 104	2028,3
37	Sopot	pomorskie	17,3	470 633	2066,7
38	Bielsko-Biała	śląskie	124,5	48 817	588,7
39	Bytom	śląskie	69,4	54 468	622,7
40	Chorzów	śląskie	33,2	62 815	919,8
41	Częstochowa	śląskie	159,7	65 845	971,8
42	Dąbrowa Górnicza	śląskie	188,7	74 413	1023,3
43	Gliwice	śląskie	133,9	87 322	1134,0
44	Jastrzębie-Zdrój	śląskie	85,3	89 827	1314,7
45	Jaworzno	śląskie	152,6	106 272	1351,9
46	Katowice (SW)*	śląskie	164,6	117 516	1356,0
47	Mysłowice	śląskie	65,6	126 184	1362,4
48	Piekary Śląskie	śląskie	40	135 695	1542,4
49	Ruda Śląska	śląskie	77,7	136 464	1745,7
50	Rybnik	śląskie	148,4	162 250	1756,3
51	Siemianowice Śląskie	śląskie	25,5	168 835	2112,3
52	Sosnowiec	śląskie	91,1	169 831	2152,2
53	Świętochłowice	śląskie	13,3	176 009	2336,5
54	Tychy	śląskie	81,8	195 978	2582,2
55	Zabrze	śląskie	80,4	215 905	3197,1
56	Żory	śląskie	64,6	289 162	3667,7
57	Kielce (SW)*	świętokrzyskie	109,7	192 468	1755,3
58	Elbląg	warmińsko-mazurskie	79,8	117 952	1477,7
59	Olsztyn (SW)*	warmińsko-mazurskie	88,3	170 622	1931,6
60	Kalisz	wielkopolskie	69,4	62 429	874,0
61	Konin	wielkopolskie	82,2	71 935	1418,1
62	Leszno	wielkopolskie	31,9	98 447	1959,5
63	Poznań (SW)*	wielkopolskie	261,9	530 464	2025,4
64	Koszalin	zachodniopomorskie	98,3	40 696	201,4
65	Szczecin (SW)*	zachodniopomorskie	300,6	105 801	1075,9
66	Świnoujście	zachodniopomorskie	197,2	396 472	1318,9
*(SW) – oznaczenie miasta na prawach powiatu będącego stolicą województwa					

Źródło: opracowanie własne na podstawie: <https://www.polskawliczbach.pl/> (dostęp: 16 września 2022)

Agata Buczak, dr, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Wydział Ekonomii i Finansów, Katedra Mikroekonomii i Ekonomii Instytucjonalnej. Doktor w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie ekonomia i finanse. Przedmiotem jej zainteresowań naukowych są: aktywność ekonomiczna kobiet, uwarunkowania społeczno-ekonomiczne przedsiębiorczej działalności człowieka, bariery i czynniki hamujące zachowania przedsiębiorcze, ze szczególnym uwzględnieniem przedsiębiorczości kobiet, wpływ sytuacji kryzysowych na zachowania przedsiębiorcze i rzeczywistość gospodarczą, działalność i funkcjonalność instytucji otoczenia biznesu.

Agata Buczak, PhD, Wrocław University of Economics, Faculty of Economics and Finance, Department of Microeconomics and Institutional Economics. PhD in social sciences, in the discipline of economics and finance. The areas of her scientific interests include: the economic activity of women, socio-economic conditions of entrepreneurial human activity, barriers and factors inhibiting entrepreneurial behaviour, with particular emphasis on women's entrepreneurship; the impact of crisis situations on entrepreneurial behaviour and economic reality, and the activity and functionality of business environment institutions.

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4674-3099>

Adres/address:

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Katedra Mikroekonomii i Ekonomii Instytucjonalnej, budynek B
ul. Komandorska 118/120
53-345 Wrocław, Poland
e-mail: agata.buczak@ue.wroc.pl